

EXAMENSARBETE

Våren 2013

Sektionen för Hälsa och Samhälle
Företagsekonomi

IFRS i svenska onoterade koncernbolag

Vilka faktorer förklarar den frivilliga tillämpningen?

Författare

Annika Johansson

Karoline Karlsson

Handledare

Eva Löfstål

Examinator

Timurs Umans

Sammanfattning

Sedan 2005 är det obligatoriskt för alla företag som har aktier eller andra värdepapper noterade på börs inom EU att upprätta koncernredovisning enligt IFRS. Detta beslut fattades av Europaparlamentet och rådet för att få en ökad jämförbarhet gällande redovisningen mellan olika länder samt för att företag ska ha samma tillgång till de globala kapitalmarknaderna. Det är främst på grund av den ökade internationaliseringen som en gemensam redovisningsstandard skapats för att åstadkomma en harmonisering mellan olika länders redovisning.

För onoterade bolag som inte behöver använda IFRS finns möjligheten att frivilligt tillämpa de internationella redovisningsreglerna istället för nationella redovisningsregler. Syftet med denna studie är därför att undersöka vilka faktorer som förklarar frivillig tillämpning av IFRS i svenska onoterade bolag. Studien behandlar organisatoriska faktorer som rör förhållanden inom företagen samt miljöfaktorer vilka innefattar företagets yttre omgivning. Utifrån Positiv redovisningsteori och Institutionell teori har hypoteser formulerats som sedan testats statistiskt för att jämföra företag som tillämpar de internationella redovisningsreglerna med företag som använder nationella redovisningsregler. På så vis kan samband mellan olika faktorer och frivillig tillämpning av IFRS undersökas.

För studiens genomförande har en kvantitativ metod applicerats. Genom en dokumentstudie där årsredovisningar granskats har det varit möjligt att samla in data för företagen som sedan använts för den statistiska analysen. Resultatet av undersökningen visar att faktorerna bonus för VD kopplad till företagets vinst, utländskt ägarskap, utländska intäkter, storlek samt val av revisionsbyrå tillhörande "the big four" förklarar och har ett samband med frivillig tillämpning av IFRS i svenska onoterade koncernbolag.

Nyckelord: IFRS, faktorer, svenska onoterade bolag, frivillig tillämpning

Abstract

Since 2005 it is mandatory for all companies that have shares or other securities listed on a stock exchange within the EU to prepare their consolidated accounts in accordance with IFRS. This decision was taken by the European Parliament and the Council to get a better comparability regarding the accounting in different countries and for companies to have equal access to the global capital markets. It is mainly because of the increased internationalization that a common accounting standard has been created to harmonize different countries' accounting.

For unlisted companies that do not need to use IFRS, there is the possibility to voluntarily apply the international accounting standards instead of national accounting rules. The purpose of this study is therefore to investigate the factors that explain voluntary application of IFRS in Swedish unlisted companies. The study focuses on the organizational factors regarding conditions in the firms and environmental factors which include the firms' external environment. Based on Positive accounting theory and Institutional theory hypotheses have been formulated which are then tested statistically to compare companies that apply international accounting standards with companies that use national accounting rules. In this way relationships between various factors and voluntary application of IFRS can be investigated.

For the performance of the study a quantitative method has been applied. By a document study where annual reports have been reviewed, it has been possible to collect data for the companies that then were used for the statistical analysis. The result of the investigation shows that the factors bonus for CEO linked to the company's profit, foreign ownership, foreign revenues, size and the choice of auditing firm within the "big four" explain and have a connection with the voluntary application of IFRS in Swedish unlisted group companies.

Keywords: IFRS, factors, Swedish unlisted companies, voluntary application

Förord

Vi vill med dessa förord passa på att tacka några personer som varit till stor hjälp och som med sina kloka råd och gedigna kunskaper gjort denna uppsats möjlig.

Först och främst skulle vi vilja tacka Eva Lövstål för handledningen under arbetet med denna uppsats. Ett tack riktas även till Pernilla Broberg som bistått med material och kunskap angående frågor gällande den empiriska metoden samt till Pierre Carbonnier för all hjälp med statistiken. Slutligen tackar vi familj och vänner för deras stöd och uppmuntran under arbetets gång.

Tack!

Kristianstad, juni 2013

Annika Johansson

Karoline Karlsson

Förkortningar

EU	Europeiska Unionen
GAAP	General Accepted Accounting Principles
GISC	Global Industry Classification Standard
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
VD	Verkställande Direktör

Innehållsförteckning

1. Introduktion	9
1.1 Bakgrund	9
1.2 Problematisering	10
1.3 Forskningsfråga	13
1.4 Syfte	13
1.5 Disposition	13
2. Vetenskaplig metod	14
2.1 Forskningsfilosofi	14
2.2 Forskningsansats	15
2.3 Metodval	15
3. Teoretiskt ramverk	17
3.1 Teoretiskt perspektiv - tillämpning av IFRS	17
3.2 Organisatoriska faktorer	17
3.2.1 Positiv redovisningsteori	18
3.2.1.1 Ägarstruktur.....	19
3.2.1.2 Bonus.....	19
3.2.1.3 Skuldsättning.....	20
3.3 Miljöfaktorer	21
3.3.1 Institutionell teori	21
3.3.1.1 Tvingande isomorfism - internationalisering.....	22
3.3.1.2 Mimetisk isomorfism - imitation.....	23
3.3.1.3 Normativ isomorfism - professionalism.....	24
3.4. Teoretisk sammanställning	24
3.5. Kritik mot teoretiska modellen	25
4. Empirisk metod	26
4.1 Datainsamling	26
4.2 Urval	27
4.3 Operationalisering	29
4.3.1 Beroende variabel.....	29
4.3.2 Oberoende variabler.....	29
4.4 Bortfallsanalys	31
4.5 Dataanalys	33
4.6 Trovärdighet	33
4.6.1 Reliabilitet.....	33
4.6.2 Validitet.....	34
5. Analys	35

5.1 Frivillig tillämpning av IFRS	35
5.2 Hypotesprövning	36
5.2.1 Ägarstruktur.....	37
5.2.2 Bonus.....	39
5.2.3 Skuldsättning.....	40
5.2.4 Tvingande isomorfism - internationalisering.....	40
5.2.5 Mimetisk isomorfism - imitation.....	42
5.2.6 Normativ isomorfism - professionalism.....	44
5.3 Sammanställning av hypotesprövningen	45
6. Slutsats	46
6.1 Organisatoriska faktorer	46
6.2 Miljöfaktorer	48
6.3 Summering av resultatet	51
6.4 Praktisk relevans	52
6.5 Självkritik	52
6.6 Framtida forskning	53
Källförteckning	55

Bilagor

Bilaga 1	Kodningsdokument	58
Bilaga 2	Företag som frivilligt tillämpar IFRS	61
Bilaga 3	Oberoende kvalitativa variabler (första urvalet)	62
Bilaga 4	Oberoende kvantitativa variabler (första urvalet)	63
Bilaga 5	Normalfördelning	64
Bilaga 6	Oberoende kvantitativa variabler (andra urvalet)	65
Bilaga 7	Oberoende kvalitativa variabler (andra urvalet)	66
Bilaga 8	Bivariat analys	67
Bilaga 9	Korstabell över bonus	68
Bilaga 10	Korstabell över bransch	69
Bilaga 11	Korrelation över faktorn storlek	70
Bilaga 12	Korstabell över revisionsbyrå	71
Bilaga 13	Detaljerad frekvenstabell över bonus	72
Bilaga 14	Detaljerad frekvenstabell över revisionsbyrå	73

Lista över figurer

Figur 3.1	Modell över påverkansfaktorer för frivillig tillämpning av IFRS	25
-----------	---	----

Lista över tabeller

Tabell 4.1	Bortfallsandelar för hela urvalet	31
Tabell 4.2	Bortfallsandelar för frivillig tillämpning av IFRS och ej frivillig tillämpning av IFRS	31
Tabell 5.1	Tillämpning av IFRS (andra urvalet)	35
Tabell 5.2	Tillämpning av IFRS (första urvalet)	35
Tabell 5.3	Sambandet mellan ägarspridning och tillämpning av IFRS	38
Tabell 5.4	Sambandet mellan ägarantal och tillämpning av IFRS	38
Tabell 5.5	Sambandet mellan ägarseparation och tillämpning av IFRS	39
Tabell 5.6	Sambandet mellan bonus och tillämpning av IFRS	39
Tabell 5.7	Sambandet mellan skuldsättning och tillämpning av IFRS	40
Tabell 5.8	Sambandet mellan utländskt ägarskap och tillämpning av IFRS	41
Tabell 5.9	Frekvenstabell över utländsk listning	41
Tabell 5.10	Sambandet mellan utländska intäkter och tillämpning av IFRS	42
Tabell 5.11	Sambandet mellan bransch och tillämpning av IFRS	43
Tabell 5.12	Sambandet mellan storlek och tillämpning av IFRS	44
Tabell 5.13	Sambandet mellan revisionsbyrå och tillämpning av IFRS	44
Tabell 5.14	Sammanställning av hypotesprövning	45

1. Introduktion

Kapitlet inleds med en presentation av ämnesområdet, en kort bakgrund samt problematisering. En forskningsfråga och ett syfte har därefter formulerats utifrån problematiseringen. Slutligen beskrivs uppsatsens disposition.

1.1 Bakgrund

Till följd av en ökad internationalisering uppstod efterfrågan på ett gemensamt redovisningssystem. År 2002 antogs EU-parlamentets och rådets förordning nr 1606/2002 av internationella redovisningsstandarder, som kom att benämnas IFRS förordningen. IFRS är en samling redovisningsstandarder, som har till syfte att främja harmoniseringen av redovisning mellan världens länder (Europeiska unionen, 2002). IFRS har framställts och bearbetats av IASB som är den internationella normgivaren för redovisningsrekommendationer. IASB:s syfte har varit och är fortfarande att utveckla en samling internationella redovisningsstandarder som ska hålla en hög kvalitet, vara begripliga, genomförbara och globalt accepterade (IFRS, 2013). I länder som tillämpar IFRS blir redovisningen mer jämförbar med andra länder som också tillämpar dem. Denna jämförbarhet är enligt Sundgren, Nilsson och Nilsson (2009) önskvärd främst för att tillgången till de globala kapitalmarknaderna för företag och intressenter ska vara densamma. Det finns forskning som påvisar att informationen i bolagens årsredovisningar med tillämpning av internationella redovisningsstandarder blir lättare för intressenter att förstå och de behöver inte lära sig varje enskilt lands redovisningsregler och principer (Christensen, 2012; Rezaee, Smith & Szendi, 2010).

År 2002 fattade Europaparlamentet och rådet beslutet att alla företag från och med 2005 som har aktier eller andra värdepapper noterade på börser inom EU ska upprätta koncernredovisning enligt IFRS. En av anledningarna till att detta beslut togs beror på att EU vill att alla företag inom unionen ska konkurrera på lika villkor gällande de finansiella resurser som finns tillgängliga (Europeiska unionen, 2002). För företagen innebär den största förändringen med att följa IFRS att tillgångar i större utsträckning värderas till verkligt värde istället för anskaffningsvärde samt ökade krav på tilläggsupplysningar (Guerreiro, Rodrigues & Craig, 2012).

Dansell och Phillips (2011) påpekar att för EU:s medlemsländer finns det dock en möjlighet för även onoterade bolag att frivilligt tillämpa de nya internationella redovisningsprinciperna i IFRS istället för landets nationella redovisningsregler. Svenska onoterade bolag kan därmed välja att tillämpa nationella redovisningsregler såsom K3, Årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer eller välja att tillämpa det internationella regelverket IFRS. Alla företag inom EU har därmed möjlighet att redovisa enligt IFRS (Dansell & Phillips, 2011). Denna studie kommer att behandla den frivilliga tillämpningen av IFRS i svenska onoterade koncernbolag med fokus på organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer som antas påverka detta val.

1.2 Problematisering

I tidigare forskning påvisas vilka faktorer som är gemensamma bland företag som använder sig av IFRS samt konsekvenser och effekter som följer av tillämpningen. En positiv konsekvens och även ett motiv med IFRS är framförallt den ökade kvalitén av redovisningsinformationen. Iatridis (2010, 2012) undersöker brittiska noterade företag som övergår från lokal GAAP till IFRS. Slutsatserna visar att IFRS leder till en högre kvalitet av den finansiella informationen och att redovisningsinformationen blir mer relevant. Att kvaliteten på redovisningen förbättras på grund av IFRS bestyrks av fler studier (Chen, Tang, Jiang & Lin, 2010; Daske & Gebhardt, 2006; Horton, Serafeim & Serafeim, 2013). I dessa studier undersöks kvaliteten före och efter det obligatoriska införandet samt en jämförelse av kvaliteten för frivillig och obligatorisk tillämpning av IFRS. Samtidigt menar Jacob och Madu (2009) som har granskat den akademiska litteraturen att hög kvalitet på de finansiella rapporterna inte endast kan förklaras med tillämpningen av IFRS, utan att det också beror på andra faktorer. Dessa faktorer grundar sig i incitamenten hos upprättare, revisorer och användare av de finansiella rapporterna.

En positiv effekt av den ökade kvalitén på den finansiella informationen är enligt Chen et al. (2010) och Iatridis (2010) att vinstmanipuleringen minskat och att förluster upptäcks i ett tidigare skede. På så vis erhåller investerarna bättre information att göra bedömningar utifrån. Att investerarna är skyddade i högre utsträckning är något som även Renders och Gaeremynck (2007) kommer fram till då de undersöker listade bolag i Europa som valt att införa IFRS innan det blev obligatoriskt. På grund av ökade upplysningskrav samt färre redovisningsval blir de privata fördelarna för företagets ledning färre. Fields, Lys och Vincent

(2001) menar att bättre information för investerarna skapas om incitamenten hos företagets ledning stämmer överens med ägarnas. Om de inte gör det leder det istället till ett uppblåst resultat eller ett höjt aktiepris som gynnar ledarna. Exempelvis kan ledande befattningshavare med bonus kopplad till företagets vinst leda till att individer agerar i egenintresse för att maximera de erhållna ersättningarna (Fields et al., 2001).

Andra diskuterade konsekvenser och effekter är att de företag som inför IFRS ökar sitt företagsvärde och har lägre kapitalkostnader. Daske, Hail, Leuz och Verdi (2008) undersöker särskilt effekterna på kapitalmarknaden vid obligatorisk användning av IFRS. Karamanou & Nishiotis (2009) forskning inkluderar däremot företag med frivillig tillämpning och fokuserar på sambandet mellan ökade upplysningskrav och företagsvärde. Kim, Tsui och Yi (2011) visar i sin studie att lägre kapitalkostnader kan uppstå genom att informationsasymmetrin mellan långgivare och låntagare reduceras. Därmed har långgivarna inte samma osäkerhet om den ekonomiska informationen som för de företag som inte tillämpar IFRS. Det visar sig att företag som frivilligt använder IFRS har mindre restriktiva konventioner i låneavtal på grund av högre säkerhet i informationen som ligger till grund för avtalets ingående (Kim et al., 2011).

Iatridis (2012) menar att företag med stora finansiella behov kan se tillämpningen av IFRS som ett motiv till att lättare erhålla kapital. Detta eftersom IFRS kännetecknas av en större mängd upplysningar som skapar en ökad trygghet för investerare. Guerreiro et al. (2012) menar å andra sidan att införandet av IFRS kan vara ett strategiskt val. Företag blir mer villiga att övergå från den regelbaserade redovisningen till den principbaserade beroende på den legitimitet som kan tänkas erhållas och hur väl det stämmer överens med företagets strategier och mål, jämfört med en förlorad självständighet i beslutsfattandet (Guerreiro et al. 2012). Tänkbara kostnader som tas i beaktande är de som uppstår vid bytet från nationell till internationell redovisningsstandard samt vid efterlevnaden av IFRS (Iatridis 2010).

Samtidigt frågar sig Christensen (2012) varför det är så pass få företag som frivilligt använder IFRS, trots de betydande fördelar och låga kostnader det medför enligt många utgivna artiklar. Han tror att det kan bero på antingen att användarna av IFRS handlar irrationellt eller att forskarna uppskattar fördelarna felaktigt. Christensen (2012) argumenterar för det sistnämnda. Till exempel säger Christensen (2012) att den förbättrade informationsmiljön för frivilliga IFRS-användare inte orsakas på grund av IFRS i sig. Utan att det är viljan hos

företag att vara noterade på nya segment på aktiemarknaden som orsakar grundläggande förändringar för företagen, vilket förbättrar informationsmiljön.

Forskning behandlar även faktorer samt egenskaper bland företagen som tillämpar IFRS. Guerreiro et al. (2012) som undersökt portugisiska onoterade företag som frivilligt tillämpar IFRS anser att institutionella påtryckningar har en viktig inverkan vid valet att frivilligt tillämpa IFRS, att det finns ett förgivettagande om att vissa företag ska agera på ett särskilt sätt. I synnerhet dotterbolag till multinationella bolag samt de företag som är verksamma i en miljö kännetecknad av stor osäkerhet tenderar att påverkas av de institutionella förväntningarna och väljer därför IFRS (Guerreiro et al. 2012). De institutionella påtryckningarnas betydelse får medhåll från Tarca (2004) som studerar vilka företag som väljer att tillämpa internationella standarder i form av US GAAP eller IAS (numera IFRS) i Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Japan och Australien. Slutsatserna visar att det är stora företag som är verksamma utanför sitt ursprungsland som väljer internationella redovisningsregler. Detta överensstämmer i sin tur delvis med Iatridis (2012) som menar att företagen ofta är noterade på utländska börser men också att de är reviderade av större revisionsbyråer. Murphy (1999) som har undersökt frivillig tillämpning av IAS bland företag i Schweiz håller med om att det gäller företag med utländsk verksamhet men menar däremot att storlek och revisionsbyrå inte har någon påverkan. Att förekomsten av utländska ägare i företag som använder IFRS har en inverkan är något som Covrig, Defond och Hung (2007) hävdar.

En hel del forskning rörande införandet av IFRS och framförallt dess fördelar har genomförts förut. Dock verkar fokus i tidigare forskning ha legat på den obligatoriska tillämpningen snarare än den frivilliga. När det är fråga om forskning gällande vilka företag som tenderar att frivilligt implementera IFRS undersöks ett antal faktorer som varierar från studie till studie. Faktorer som studeras är exempelvis storlek, skuldsättning, grad av internationell verksamhet och val av revisionsbyrå. Här skiljer sig resultaten åt, vilka faktorer som har en inverkan och inte. Detta kan bland annat bero på att undersökningarna genomförts på företag från olika länder eftersom de institutionella påtryckningarna kan variera beroende på land. Murphy (1999) antyder att det kan vara relevant att undersöka olika länder eftersom företagens förutsättningar kan skilja sig åt. Vidare menar Tarca (2004) att företags tillämpning av IFRS återspeglas av landets institutionella påtryckningar och dessa kan variera mellan länder. I vissa av studierna har undersökningarna gjorts på noterade bolag och i andra på onoterade.

Med anledning av detta tycker vi det skulle vara intressant att undersöka faktorer bland svenska onoterade koncernbolag för att se om det vi kommer fram till stämmer överens med den forskning som gjorts tidigare eller om det skiljer sig åt. De faktorer som behandlas i studien kommer att avgränsas till att innefatta organisatoriska och miljöfaktorer. Genom vårt arbete vill vi därför klargöra vilka samband det finns mellan organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer och valet att frivilligt tillämpa IFRS.

1.3 Forskningsfråga

Vår forskningsfråga är ”Vilka organisatoriska faktorer och miljöfaktorer förklarar frivillig tillämpning av IFRS i svenska onoterade koncernbolag?”

1.4 Syfte

Syftet med studien är att förklara om det finns ett samband mellan organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer och tillämpningen av IFRS. En jämförelse mellan de företag som använder IFRS och de som tillämpar nationella redovisningsregler genomförs för att konstatera vilka faktorer som kännetecknas av företagen som frivilligt tillämpar IFRS.

1.5 Disposition

I första och inledande kapitlet behandlas bakgrunden till ämnet, problemformulering, forskningsfråga och syfte. Det andra kapitlet innehåller det vetenskapliga metodavsnittet som inleds med en diskussion angående olika metodologiska forskningsfilosofier. Därefter behandlas vetenskaplig forskningsansats samt val av metod vid genomförandet av datainsamlingen. Tredje kapitlet presenterar det teoretiska ramverket samt hypoteserna för studien. Det fjärde kapitlet beskriver hur den empiriska metoden gått till. Här behandlas studiens olika variabler som sedan testas och analyseras. I femte kapitlet presenteras en analys och sammanställning av studiens resultat. Det sjätte och avslutande kapitlet innehåller slutsatsen där en diskussion och summering av resultaten som presenterades i femte kapitlet görs. Kapitlet tar även upp praktisk relevans, självkritik samt förslag till framtida forskning.

2. Vetenskaplig metod

I kapitel två behandlas studiens vetenskapliga metodologi. Områden som kommer att belysas och diskuteras är forskningsfilosofi, forskningsansats samt val av metod.

Vårt syfte med denna studie avser att förklara vilka organisatoriska samt miljöfaktorer som har ett samband med frivillig tillämpning av IFRS i svenska onoterade koncernbolag.

2.1 Forskningsfilosofi

Inom vetenskapsteorin finns olika vetenskapliga forskningsfilosofier. En av dessa forskningsfilosofier är positivismen och det är inom denna filosofi vi finner en koppling till vår studie. Detta eftersom studien har till avsikt att förklara vilka faktorer som tenderar att ha ett samband med svenska onoterade företags tillämpning av IFRS. Vilket i sin tur stämmer överrens med positivismen som i sin filosofi bygger på att vara förklarande. Inom positivismen förekommer synsättet att forskaren alltid ska vara objektiv då denne undersöker ett forskningsobjekt. Positivismen karaktäriseras även av en verifierbarhetsprincip, vilket innebär att det ska vara möjligt att kunna översätta teoretiska uttalanden till verifierbara observationer. Inom positivismen görs detta genom kvantitativa och statistiska rådatamodeller som sedan ligger till grund för en analys. (Patel & Davidson, 1994).

Hermeneutik är en annan vetenskaplig forskningsfilosofi som i regel benämns i samband med positivismen då filosofin anses vara positivismens motsats. Fokus inom hermeneutik ligger på att förstå snarare än att förklara som i positivismen (Jacobsen, 2002). Hermeneutik tillämpas framförallt ofta vid kvalitativa metoder där forskaren har möjlighet att vara mer subjektiv och engagerad samt kunna växla mellan del och helhet, objekt och subjekt för att öka förståelsen för dessa. En hermeneutisk forskningsfilosofi hade varit lämplig för vår studie om vi haft till avsikt att få en ännu djupare förståelse över helheten snarare än att endast förklara sambandet mellan organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer och tillämpning av IFRS. För att kunna besvara vår frågeställning faller sig därmed positivismen naturligt. En positivistisk forskningsfilosofi blir även tydlig eftersom vi kommer att skapa teoretiska uttalanden i form

av hypoteser som sedan kommer att översättas till verifierbara observationer med hjälp av statistiska rådatamodeller vilket är i linje med det positivistiska förhållningssättet.

2.2 Forskningsansats

Forskningsansats som valts att tillämpas för studiens genomförande är deduktiv metod. En deduktiv forskningsansats innebär att den utgår från befintlig teori till empiri. Vilket innebär att man börjar med att först skaffa sig förväntningar om hur världen ser ut, för att därefter samla in empiri och sedan undersöka om dessa förväntningar stämmer överens med verkligheten (Denscombe, 2009). Anledningen till att en deduktiv forskningsansats valts beror i mångt och mycket på att den faller i linje med studiens syfte. Vi börjar med att undersöka existerande teorier för att sedan kunna formulera hypoteser för att förklara om det finns ett samband mellan de ovan nämnda faktorerna och tillämpning av IFRS för svenska onoterade företag. En induktiv metod som innebär att man går från empiri till teori har inte tillämpats på vår studie då den inte anses lämplig. Detta beror främst på att det redan finns en hel del existerande forskning och utvecklade teorier inom området för vår studie. I vår studie vill vi finna kausala samband mellan organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer och frivillig tillämpning av IFRS och detta görs med hjälp av en deduktiv metod. En fördel med att tillämpa induktiv metod menar Denscombe (2009) är dock att forskaren får en mer korrekt bild ut av verkligheten eftersom den inte har några förutfattade förväntningar gällande informationen som samlas in. I en deduktiv metod finns risken att forskaren endast söker efter information som anses stämma överens och bestyrka de hypoteser som formulerats och att viktig information därmed utesluts. I vår studie hanterar vi risken med den deduktiva metoden att forskaren endast söker efter information som anses stämma överens och bestyrka de hypoteser som ställts genom att inte endast titta på en forskares resultat utan istället granskat flertalet olika forskares resultat som belyser området.

2.3 Metodval

Utifrån denna studies problemformulering har vi valt att använda oss av en kvantitativ metod vid analysen av den insamlade informationen. Bryman och Bell (2011) menar att forskning som är deduktiv och positivistisk ofta förknippas med kvantitativ metod. Vidare beskriver Denscombe (2009) att denna metod mäter företeelser som omvandlas till siffror för att sedan kunna användas för jämförelser och samband. Detta stämmer väl överens med hur vår forskning är tänkt att utföras eftersom vi med utgångspunkt från befintliga teorier testar

hypoteser för att undersöka samband mellan faktorer och tillämpning/icke-tillämpning av IFRS. Kvalitativ metod är däremot inriktad på ord snarare än siffror där forskaren gör en tolkning av insamlad data (Bryman & Bell, 2011). Forskning av detta slag brukar även bestå av intensiva studier med ett litet antal fall. Eftersom vi vill undersöka ett stort antal företag och inte göra någon fördjupning i enskilda företag, bygger studien på en kvantitativ metod. Fördelar med kvantitativ metod enligt Denscombe (2009) är bland annat att det ger ett vetenskapligt anseende och har hög tillit. Tolkningar och resultat är ofta baserade på uppmätta mängder snarare än på intryck. Stora mängder data kan analyseras ganska snabbt och presentationen av resultaten görs ofta i form av tabeller och diagram vilket ger en lättöversiktighet (Denscombe, 2009).

3. Teoretiskt ramverk

Det tredje kapitlet beskriver valda teorier för forskningsstudien. Med utgångspunkt från Positiv redovisningsteori och Institutionell teori behandlas organisatoriska faktorer och miljöfaktorer som kan förklara tillämpningen av IFRS. Utifrån teorierna formuleras sedan hypoteser som ligger till grund för den empiriska undersökningen. Kapitlet avslutas med en sammanställning av det teoretiska ramverket.

3.1 Teoretiskt perspektiv - tillämpning av IFRS

Förklaringar till vilka företag som väljer att tillämpa IFRS kan hittas inom den positiva teorin med hjälp av Positiv redovisningsteori och Institutionell teori. Den positiva teorin försöker förklara och förutsäga varför saker och ting är som de är i finansiell redovisningspraxis, till skillnad från den normativa teorin som föreskriver hur praxis bör vara (Deegan & Unerman, 2011). Eftersom undersökningens syfte är att förklara vilka organisatoriska samt miljöfaktorer som har ett samband med frivillig tillämpning av IFRS har vi beslutat att använda oss av Positiv redovisningsteori och Institutionell teori. Den Positiva Redovisningsteorin behandlar inre faktorer och Institutionell teori tar upp yttre faktorer hos företag. I och med användningen av mer än en teori har studien ett så kallat eklektiskt förhållningssätt. Detta ger forskningen en mer realistisk syn på grund av att saker och ting ses från olika perspektiv (Eisenhardt, 1989). Nedan presenteras de organisatoriska faktorerna och miljöfaktorerna med utgångspunkt från de två teorierna.

3.2 Organisatoriska faktorer

De organisatoriska faktorerna är de som behandlar omständigheter inom företaget. Faktorer som undersöks i studien är ägarstruktur, förekomst av bonus och skuldsättningsgrad. Dessa faktorer har valts ut utifrån vad som undersökts i tidigare uppsatser samt vetenskapliga artiklar som behandlar ämnen liknande denna uppsats. I och med att faktorerna använts förut anser vi de även lämpliga för vår studie. Den Positiva redovisningsteorin kan användas för de organisatoriska faktorerna eftersom den förklarar företags val rörande redovisning och rapportering samt behandlar ledningens opportunistiska handlingssätt (Watts & Zimmerman, 1978).

3.2.1 Positiv redovisningsteori

Den Positiva redovisningsteorin är till för att förklara vilka företag som kommer och inte kommer att använda särskilda redovisningsmetoder (Deegan & Unerman, 2011). Teorin behandlar relationer mellan olika individer, vilka exempelvis kan vara mellan ägare och ledning samt ledning och långivare. Utgångspunkter i den Positiva redovisningsteorin är att individer agerar utifrån ett egenintresse och att individer handlar opportunistiskt så länge det resulterar i ett ökat personligt välstånd (Watts & Zimmermann, 1978).

Ett ofta använt begrepp inom den Positiva redovisningsteorin är det så kallade agentförhållandet, mellan företagets principaler (ägare) och agenter (ledare), som är kopplat till redovisningens roll. Agentförhållandet uppstår som ett kontrakt mellan två eller flera parter när agenten verkar för principalen (Jensen & Meckling, 1976; Ross, 1973). Med anledning av detta överlåter principalen beslutsfattandet till agenten. Eftersom båda parterna antas vilja maximera sin egen nytta skapas problem för principalen i form av att ledarna agerar i eget intresse och därmed inte för ägarnas och företagets bästa (Jensen & Meckling, 1976). På grund av att parternas intressen står i konflikt med varandra uppstår det som kallas agentkostnader. För att kunna kontrollera en del av det opportunistiska handlings sättet hos ledningen ingås kontrakt gällande dess beteende och prestationer, på så vis kan agentkostnaderna hållas ned.

Vidare har principalen inte tillgång till samma information som agenten på grund av dennes position. Då skapas det som kallas informationsasymmetri, vilket leder till osäkerhet för principalen (Deegan & Unerman, 2011). Därför uppstår det så kallade transaktions- och informationskostnader. Med hjälp av den finansiella rapporteringen är det meningen att försöka få ledningen att arbeta i ägarnas intresse och att reducera ägarnas kostnader som uppstår till följd av ledarnas opportunistiska beteende (Watts & Zimmerman, 1978). Enligt Watts och Zimmerman (1990) är företagets ägarförhållanden, kompensationsplaner och kapitalstruktur exempel på faktorer som kan förklara om ledningen stödjer eller är emot särskilda redovisningsmetoder. Därför har hypoteser till forskningen utifrån dessa områden utformats nedan.

3.2.1.1 Ägarstruktur

Tillämpningen av IFRS är bland annat förknippad med höga upplysningskrav vilket resulterar i att det skapas en stor mängd information av hög kvalitet. Detta leder i sin tur enligt viss forskning (Chen et al., 2010; Iatridis, 2010; Renders & Gaeremynck, 2007) till att vinstmanipuleringen bland ledningen minskar och att intressenterna på så vis får ett bättre informationsunderlag att fatta beslut utifrån. För företag med en bred ägarstruktur antas därför att de mer sannolikt tillämpar IFRS för att tillhandahålla ägarna med finansiell information av hög kvalitet. Med en bred ägarstruktur menas här en stor spridning bland ägarna, ett stort antal ägare och en stor separation mellan ägande och kontroll av företaget. Laidroo (2009) menar att bland företag med en hög ägarkoncentration är de lämnade upplysningarna ofta av lägre kvalitet. Broberg, Tagesson och Collin (2010) i sin tur hittar stöd för att i företag där ledningen äger en stor del av aktierna tenderar att lämna mindre information jämfört med företag där ledningens ägande är låg. När ägarna är många till antal med låga andelar så har de mindre insyn i företaget samt kontroll över ledningen och då uppstår informationsasymmetri (Fama & Jensen, 1983). För att minska skillnaden i tillgång till information är den finansiella rapporteringen en viktig informationskälla för ägarna (Watts & Zimmerman, 1978). Detta resonemang resulterar i följande hypoteser:

H1a: Företag med större ägarspridning, det vill säga där ägarkoncentrationen är låg, tenderar att frivilligt tillämpa IFRS i högre grad.

H1b: Företag som har ett stort antal ägare använder mer sannolikt IFRS frivilligt.

H1c: Företag med en stor separation mellan ägande och kontroll, närmare bestämt där Vd:ns ägande av andelarna är låg, är mer benägna att frivilligt tillämpa IFRS.

3.2.1.2 Bonus

Företag kan erbjuda ledningen belöningar som är kopplade till företagets prestationer. Belöningarna kan till exempel vara kopplade till företagets vinst, försäljning, räntabilitet på totalt kapital eller marknadspriset på företagets aktier. Meningen med belöningsystem är att försöka förena ägarnas intresse med ledningens (Deegan & Unerman, 2011). Men enligt Watts & Zimmerman (1990) förutses ledare med bonus kopplad till företagets rapporterade vinst välja att använda sig av intäktsökande redovisningsmetoder för att öka företagets resultat för det aktuella räkenskapsåret istället för framtida perioder. Forskning gällande

redovisningsval utifrån konsekvenserna av bonusprogram är grundligt undersökt (Fields et al., 2001). Den belyser till exempel huruvida ledare manipulerar vinster när deras bonusar nått den övre eller undre gränsen för vad som kan erhållas. Guidry, Leone och Rock (1999) menar i deras undersökning att vinstmanipulering förekommer vid båda tillfällena för enhetschefer. Holthausen, Larcker och Sloan (1995) som undersökt kortsiktiga bonusprogram för ledande befattningshavare hittar endast bevis för att resultatet manipuleras nedåt då bonusen uppnått maxgränsen. Trots att slutsatserna skiljer sig åt i forskning antas det generellt att chefer agerar opportunistiskt och manipulerar periodiseringar för att öka sina bonusar (Fields et al., 2001). Ledare för företag kan därmed anse att en tillämpning av IFRS leder till vissa redovisningsmetoder som de tycker är mer fördelaktiga för dem själva för att de ska kunna maximera erhållna ersättningar. Detta leder fram till hypotesen nedan:

H2: Företag som erbjuder Vd:n bonus kopplad till bolagets vinst tenderar att frivilligt tillämpa IFRS i större utsträckning.

3.2.1.3 Skuldsättning

Skuldsättningsgraden för ett företag är till för att beskriva dess finansiella risk. Ju högre skuldsättning ett företag har desto mer sannolikt är det att ledare väljer att använda redovisningsmetoder som leder till att företaget kan visa större intäkter (Watts & Zimmerman, 1990). Företag med hög skuldsättningsgrad kan riskera att bryta sina låneavtal och därför kommer de genom användning av specifika metoder försöka minimera effekterna för skuldbegränsning. Tillämpning av IFRS kan anses medföra vissa redovisningsmetoder som är mer fördelaktiga. Exempelvis menar Iatridis (2012) att införandet av IFRS medför en positiv förändring på eget kapital och resultat samt att företag med stora finansiella behov är mer villiga att lämna frivilliga upplysningar för att attrahera finansiärer. Broberg et al. (2010) påvisar i deras studie att företag med högre skuldkvot lämnar mer frivilliga upplysningar, vilket överensstämmer med Ismail och Chandler (2005). Tillämpningen av IFRS är förknippad med högre upplysningskrav och genom en större mängd information med högre kvalitet får både investerare och långgivare bättre underlag för sina bedömningar (Iatridis, 2010, 2012; Kim et al., 2011). Till följd av detta får företag lättare att erhålla kapital vilket resulterar i lägre kapitalkostnader (Daske et al., 2008; Karamanou & Nishiotis, 2009). På detta sätt förutses företag med hög skuldsättningsgrad att frivilligt välja att tillämpa IFRS. Eftersom vår undersökning fokuserar på de företag som redan gjort valet att tillämpa IFRS blir hypotesen följande:

H3: Företag med lägre skuldsättning har en benägenhet att frivilligt tillämpa IFRS.

Inom den Positiva redovisningsteorin finns det därmed en rad faktorer som kan användas för att förklara och förutse företags val beträffande redovisningen.

3.3 Miljöfaktorer

Faktorerna för miljö behandlar företagets externa miljö, det vill säga dess omgivning. I studien undersöks faktorer gällande internationell verksamhet, branschtillhörighet, storlek och val av revisionsbyrå. Med användning av den Institutionella teorin förklaras vilka påtryckningar och förväntningar som påverkar företag att lämna vissa upplysningar rörande redovisningen och bolaget (DiMaggio & Powell, 1983), därför är den lämplig för att undersöka miljöfaktorerna.

3.3.1 Institutionell teori

Institutionell teori bygger på att försöka förklara vilka faktorer och påtryckningar som företag kan utsättas för som bidrar till att de blir allt mer likartade (Deegan & Unerman, 2011). Påtryckningar som företag kan tänkas påverkas av kommer vanligtvis från samhället, intressenter eller andra företag i samma bransch (Deegan & Unerman, 2011). Ett företag kan exempelvis bli påverkat att välja att använda en specifik redovisningsstandard om majoriteten av företagen inom samma bransch tillämpar samma standard och det finns då förväntningar från samhället och intressenter att inom denna bransch används detta regelverk. För företaget innebär en sådan förändring att redovisningens gamla rutiner och traditioner påverkas och att det istället skapas nya. Sedan finns det naturligtvis de företag som inte påverkas av detta yttre tryck på samma sätt som de övriga (Collin, Tagesson, Andersson, Cato & Hansson, 2009).

Den Institutionella teorin kan i sin tur delas in i två kategorier enligt DiMaggio & Powell (1983). Dessa kategorier är institutionell isomorfism samt decoupling. Decoupling som är den ena underkategorin till institutionell teori innebär att ledningen vill visa att företagets praxis är till för och används för allmänheten men i verkligheten skiljer sig organisationens praxis från den praxis som tillämpas utåt sätt (Deegan & Unerman, 2011). Teori inom decoupling kommer dock inte att studeras närmre i denna uppsats då den innefattar teori som inte anses

relevant för att kunna uppfylla studiens formulerade syfte. Vidare studeras istället teori inom institutionell isomorfism för att kunna skapa hypoteser och därigenom besvara studiens forskningsfråga. Enligt DiMaggio & Powell (1983) bygger institutionell isomorfism på tanken att organisationer utsätts för påtryckningar som bidrar till att de blir allt mer homogena. Isomorfism finns i tre olika varianter av påtryckningar såsom tvingande, mimetisk och normativ som en organisation kan tänkas bli utsatt för.

3.3.1.1 Tvingande isomorfism - internationalisering

Påtryckningar av arten tvingande isomorfism bygger på tanken att alla företag utsätts för både formella och informella påtryckningar från samhället. Påtryckningar av formell art består av påtryckningar som är nedskrivna i form av lagar och regler. Informella påtryckningar är däremot inte nedskrivna utan de grundar sig istället på traditioner, normer och sedvänjor (Hambrick, Finkelstein, Cho & Jackson, 2005). Påtryckningar utifrån informell tvingande isomorfism baseras på synsättet att företag endast kan förändra dessa informella påtryckningar då de kommer från en intressent som företaget är starkt beroende av. En sådan extern part som ett företag är beroende av är i regel dess investerare. Externa påtryckningar från investerare behandlar huvudsakligen frågor gällande organisationens struktur samt hur bolaget ska verka och figurera i en bredare miljö (Deegan & Unerman, 2011). Företag som verkar internationellt och som har betydande utländska intäkter söker sig i regel till ett globalt redovisningssystem för att underlätta för sina intressenter menar Tarca (2004). Ett önskemål från investerare är vanligtvis förbättrad informationsmiljö så att jämförelser lättare kan göras mellan företag i olika länder (Tarca, 2004). Christensen (2010) menar å andra sidan att en övergång till IFRS inte beror på att företaget vill förbättra sin information utan att det beror på att företaget vill nå ut till nya segment genom att bli listade på nya oreglerade börsmarknader och till följd av detta förbättras även företagsinformationen. Ytterligare en anledning till att företag som är listade på utländska oreglerade börser tenderar till att tillämpa IFRS menar Kim och Shi (2012) beror på precis som Christensen (2010) säger att företagsinformationen förbättras, men även redovisningskvaliteten blir bättre och investerare på utländska börser har därmed lättare att ta till sig företagens information och finna den trovärdig. De ovanstående beskrivna exemplen är i linje med vad som teoretiskt sätt benämns tvingande informell isomorfism. Utefter detta teoretiska synsätt har slutligen följande hypoteser formulerats:

H4: Företag med en stor andel utländskt ägarskap i sitt bolag tenderar att i högre grad tillämpa IFRS frivilligt.

H5: Företag som är listade på utländska börser är mer benägna att frivilligt tillämpa IFRS.

H6: Företag med hög andel utländska intäkter antas tillämpa IFRS frivilligt i större utsträckning.

3.3.1.2 Mimetisk isomorfism - imitation

Påtryckningar utifrån det mimetiska synsättet bygger i sin tur på att företag har en tendens till att imitera andra företag inom samma bransch för att försöka bli likvärdiga dem eller bättre (DiMaggio & Powell, 1983). Då många branscher numera präglas av en tuff marknadskonkurrens måste företag alltmer imitera andra bolag inom samma bransch för att inte hamna bakefter dem. Anpassas inte företaget efter marknaden och branschens övriga aktörer är risken att allt för mycket marknadsandelar förloras och företaget får allt svårare att överleva på sikt. Det har inte endast blivit viktigt att imitera andra bolag inom samma bransch för att kunna vara konkurrenskraftig (Tarca, 2004), utan det kan även vara av betydelse om det sker förändringar i regelverken. Tillämpar en majoritet av bolagen inom en bransch samma redovisningsstandard och en regelförändring i standarden sker, positiv som negativ så drabbar den alla bolag likartat (Gallery, Cooper & Sweeting, 2008). Företag av större art har enligt Guerreiro et al. (2012) flertalet identifierade fördelar med att tillämpa IFRS istället för nationella redovisningsregler. Förbättrad redovisningskvalitet samt en ökad legitimitet är endast några av de påtalade fördelarna med IFRS. En förbättrad redovisningskvalitet har visat sig vara av stor betydelse särskilt för större företag då de i ansenligare omfattning påverkas av potentiella politiska och rättstvistliga kostnader som bristande redovisningskvalitet kan bidra till (Gallery et al., 2008). Med utgångspunkt från detta resonemang formuleras följande hypoteser:

H7: Företag som ingår i samma bransch tenderar att i större utsträckning frivilligt tillämpa IFRS.

H8: Större företag har benägenhet att i högre grad frivilligt tillämpa IFRS.

3.3.1.3 Normativ isomorfism - professionalism

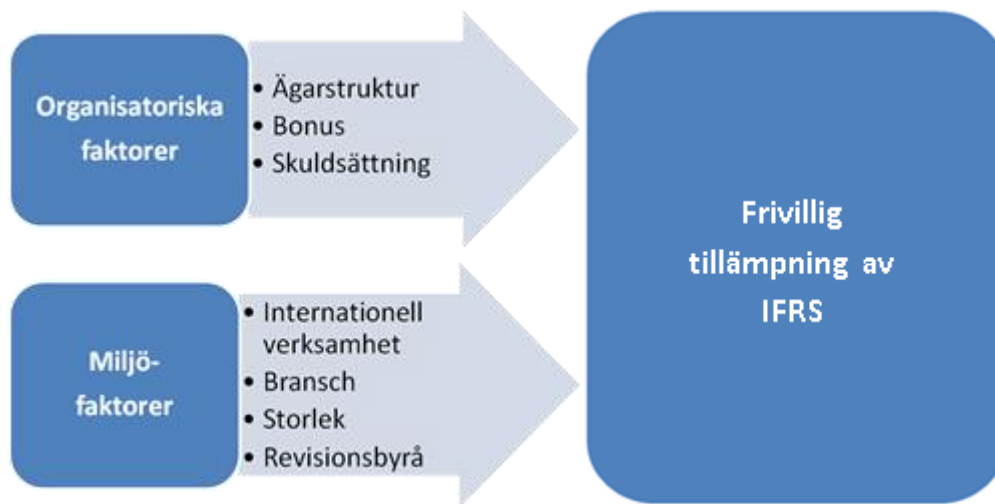
Den tredje och sista kategorin inom den Institutionella teorin är normativa påtryckningar. Normativa påtryckningar utmärks av en strävan efter professionalism. Påtryckningarna inom denna gren anses komma från normer skapade av grupper som påverkar företag att agera likartat (Tsamenyi, Cullen & Gonzáles, 2006). En grupp som anses tillhandahålla en sådan strävan efter professionalism är revisionsbyråerna. Genom sin yrkesskicklighet och ansedda professionalism hävdar Iatridis (2012) att revisionsbyråerna har en stark påverkan på sina klienters val av redovisningssystem. För klienter som använder sig av samma revisionsbyrå under flera år byggs ett förtroende upp mellan dessa två parter. Al-Thuneibat, Al Issa och Baker (2011) belyser i sin artikel att klienters förtroende att få erhålla god kvalitet på sin redovisning är större bland de som anlitar en större revisionsbyrå. Samtidigt menar Gallery et al. (2008) att revisorer inte endast utför revisionen utan att de även påverkar företags redovisningsval. Vidare finns det studier som påvisar att revisionsbyråer tillhörande ”the big four” (PwC, Ernst & Young, Deloitte och KPMG) har starkast påverkan på sina klienters redovisningsval (Gallery et al., 2008; Iatridis, 2012). Utifrån detta resonemang har följande hypotes formulerats:

H9: Företag som anlitar en revisionsbyrå tillhörande ”the big four” tenderar i högre utsträckning att tillämpa IFRS frivilligt.

Den frivilliga tillämpningen av IFRS kan således bero på flertalet olikartade påtryckningar som faller inom ramen av den Institutionella teorin.

3.4. Teoretisk sammanställning

Modellen nedan är en översikt av det teoretiska ramverket bestående av identifierade faktorer utifrån Positiv redovisningsteori samt Institutionell teori som antas påverka frivillig användning av IFRS.

Figur 3.1 Modell över påverkansfaktorer för frivillig tillämpning av IFRS

Den frivilliga tillämpningen av IFRS kan förklaras utifrån organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer. Organisatoriska faktorer innefattar specifika omständigheter inom företag såsom ägarstruktur, förekomst av bonusprogram och skuldsättning. Grad av internationell verksamhet, branschtillhörighet, storlek och val av revisionsbyrå är exempel på externa miljöfaktorer. Dessa två former av faktorer antas påverka företag att frivilligt tillämpa IFRS. Detta är intressant att undersöka eftersom faktorerna kan ha varierande inverkan för företag verksamma i olika länder (Murphy, 1999; Tarca, 2004).

3.5. Kritik mot teoretiska modellen

De teorier som används i studien etablerades sedan länge tillbaka men är trots det fortfarande aktuella och används i nutida forskning. Vår teoretiska modell innefattar faktorer gällande förhållanden inom företagen och i dess yttre miljö. Det finns dock fler faktorer inom dessa områden som kan ha en möjlig påverkan på tillämpningen av IFRS som inte behandlas i denna studie. För de organisatoriska faktorerna har till exempel faktorer rörande strategi och företagsstruktur inte undersökts. Detta eftersom det inte behandlats i tidigare genomförd forskning som vi studerat inom detta område och vi därför ansett att våra valda organisatoriska faktorer är mest relevanta att undersöka. Även individfaktorer som behandlar exempelvis företagens ledande befattningshavare mer djupgående skulle kunna ha en påverkan, vilka uteslutits helt i denna undersökning.

4. Empirisk metod

I fjärde kapitlet behandlas studiens empiriska metod. Områden som klarläggs är datainsamling, urval, operationalisering, bortfallsanalys, dataanalys samt studiens trovärdighet.

4.1 Datainsamling

Denna studies syfte är att förklara om det finns ett samband mellan organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer och frivillig tillämpning av IFRS. Eftersom studiens forskningsfråga har valts att undersökas kvantitativt stod alternativen för datainsamlingen mellan att använda frågeformulär och skriftliga källor. Vi gjorde valet att använda en dokumentstudie bestående av svenska onoterade bolags årsredovisningar. Därmed baseras undersökningen på sekundärdata då vi inte samlat in några nya data, utan använder den som redan finns tillgänglig (Bryman & Bell, 2011). Utifrån årsredovisningarna finns möjligheten att kartlägga hur många av företagen som valt att frivilligt tillämpa IFRS samt samla in information rörande de faktorer som nämnts i föregående kapitel för att kunna testa hypoteserna. I tidigare forskning som behandlar ämnen liknande denna uppsats används både frågeformulär och skriftliga källor, men det är tydligt att dokumentstudier är mest förekommande (t.ex. Broberg et al., 2010; Murphy, 1999; Tarca, 2004). Eftersom dokumentstudier är en mycket använd insamlingsmetod inom detta forskningsområde har även vi gjort detta val för denna undersöknings syfte.

Vi ser även vissa fördelar med användningen av en dokumentstudie jämfört med enkäter. Den främsta fördelen med användningen av de finansiella rapporterna är dess tillgänglighet (Denscombe, 2009). Vi har fri tillgång till informationen i årsredovisningarna och kan på så sätt själva samla in redan befintlig data. En svaghet med användningen av de finansiella rapporterna kan vara att vi endast kan utgå från det som står i årsredovisningarna och inte ställa kompletterande frågor om det behövs. Om vi hade använt enkäter skulle vi kunnat få en något djupare inblick genom att ställa kompletterande frågor rörande information som inte beskrivs i årsredovisningarna. Men eftersom vi har valt att begränsa vår studie till att framförallt innefatta objektiva data så är dokumentstudier en passande metod (Bryman &

Bell, 2011). Information som är numerisk anses vara objektiv, vilket ofta förknippas med kvantitativ metod (Denscombe, 2009). Objektiv data är sådan information som redan finns tillgänglig och därför har forskaren inte någon större påverkan på den insamlade informationen eftersom tolkningar inte behöver göras i så stor utsträckning.

Datainsamlingen har i första hand skett utifrån bolagens årsredovisningar. När information som önskats saknats i dessa, särskilt beträffande ägarstruktur och bransch, har vi även sökt efter kompletterande information i Retriever samt på företagens hemsidor, om sådan funnits tillgänglig. I de fall då företagen redovisat bokslutet i euro istället för svenska kronor har beloppen räknats om till aktuell valutakurs för euro den siste december 2011, som uppgick till 8,92 kronor (Valutakurser, 2013).

4.2 Urval

Studien omfattar svenska onoterade koncernbolag som sökts fram via databasen Retriever¹. Sökkriterierna som angavs var bolagsformen aktiebolag, ej registrerad i börslistor, omsättning minst 50 miljoner kronor samt antal anställda minst 50 stycken. Vi har utgått från gränsvärdena för större företag när vi satt minimigränserna för omsättning och anställda. Ett företag klassas som stort eller medelstort då det uppfyller mer än ett av följande kriterier under de senaste två räkenskapsåren: fler än 50 anställda i medeltal, mer än 40 miljoner kronor i balansomslutning och mer än 80 miljoner kronor i nettoomsättning (Bolagsverket, 2012). I Retriever fanns inte möjligheten att ange exakt minst 80 miljoner kronor i omsättning, därför valde vi 50 miljoner kronor som var det närmaste alternativet. Eftersom tidigare forskning påvisar att det oftast är större företag som har nytta av att frivilligt tillämpa IFRS (t.ex. Guerreiro et al., 2012; Iatridis, 2012; Tarca, 2004) anser vi inte det relevant att inkludera de allra minsta företagen i vår studie med tanke på vår forskningsfråga. Sökavgränsningarna sattes även för att få en hanterlig mängd träffar. Valet att granska koncernredovisningar grundar sig i att det antas att det är koncernbolagen som gör valet för om internationella eller nationella redovisningsregler ska tillämpas (Almström & Iveyr, 2007). Vi har använt oss av redovisningen för hela koncernen och därmed inte av endast moderbolagets. Detta för att företag lägger mer fokus på koncernens förhållande i sina årsredovisningar och moderbolaget ofta är en organisatorisk enhet utan egen rörelse (Axelsson, Broberg & Schéle, 2005).

¹ 2013-05-13

Utifrån våra sökkriterier erhöles en urvalsram innehållande 7640 företag. Ett urval gjordes bland dessa där vi valde ut vart 38:e företag från listan som var sorterad efter omsättning. Sorteringen efter omsättning gör att företagen som inkluderas i studien representerar populationen gällande detta storleksmått. I urvalsprocessen sorterades de företag bort som inte upprättade koncernredovisning liksom de som var försatta i likvidation samt de med årsredovisning som innefattade mer eller mindre än tolv månader. Årsredovisningar från år 2011 valdes att studeras eftersom de för år 2012 inte fanns tillgängliga för alla företag vid undersökningens genomförande. På detta vis har ett enhetligt urval erhållits med samma förutsättningar, vilka vi kan göra jämförelser mellan. För de företag som sorterades bort på grund av ovan nämnda anledningar valdes istället nästkommande företag i listan. Uppfyllede inte det företag heller våra kriterier valdes nästa bolag och så vidare. Detta resulterade i 194 företag.

Ett andra kompletterande urval har genomförts eftersom vi från det första urvalet endast erhöles tio företag av 194 som tillämpade IFRS. Dessa tio företag lämnade bristfälliga upplysningar om den information som behövdes för att kunna testa studiens hypoteser. Dessutom var gruppen för de företag som tillämpade IFRS väldigt liten i förhållande till gruppen som tillämpade nationella redovisningsregler. Därför togs beslutet att komplettera gruppen för antalet företag som tillämpar IFRS med 20 bolag till. Detta urval skedde på samma vis som det första men med skillnaden att urvalsprocessen avslutades när vi hittat 20 nya företag att inkludera i studien. I och med detta hade de företag med lägre omsättning inte samma chans att väljas ut. Detta var ett medvetet val eftersom vi ansåg att de företag med en större omsättning mer sannolikt upplyser om den information som var värdefull för undersökningens genomförande. Till följd av det kompletterande urvalet består därmed studien av 214 bolag. När det tas del av denna studies resultat bör det finnas i åtanke att på grund av dessa urval som gjorts kan resultaten av denna undersökning skilja sig från de ”verkliga” resultaten som erhållits om hela populationen hade behandlats (Denscombe, 2009).

4.3 Operationalisering

I operationaliseringen görs en beskrivning för hur övergången från teori till empiri går till, det vill säga hur själva mätningen av de olika begreppen utförs (Körner & Wahlgren, 2005). Dokumentstudien består av totalt elva hypoteser som bygger på en beroende variabel och elva oberoende variabler. De oberoende variablerna är faktorer som antas påverka den beroende variabeln. Nedan görs en beskrivning av de olika variablerna.

4.3.1 Beroende variabel

Frivillig tillämpning av IFRS är den beroende variabeln. Utifrån företagens årsredovisningar identifieras om de följer IFRS eller inte. Här används en så kallad dummy variabel där 1 står för att företaget tillämpar IFRS och 0 att företaget inte tillämpar IFRS. På så vis delas företagen in i två grupper där den ena tillämpar IFRS och den andra inte.

4.3.2 Oberoende variabler

Ägarspridning mäts genom att undersöka bolags och enskilda personers andel av företagets aktiekapital samt röster. Anledningen till att både kapital och röster för aktierna granskas är att ägarandelen kan variera om företaget har aktier med olika rösträtt (Maury & Pajuste, 2002). De tre aktieägarna med störst innehav klassas som stora medan de övriga klassas som små. En summering av de tre största ägarnas aktieinnehav görs, resterande del består då av de små ägarna. Beräkningen utgörs sedan av att aktieinnehavet för de små ägarna divideras med det totala aktiekapitalet (Maury & Pajuste, 2005). På detta vis kan vi undersöka om företag med en större andel små aktieägare tillämpar IFRS. Denna faktor gör att hypotes 1a kan testas.

Antal ägare erhålls genom att undersöka vilket antal bolag och enskilda personer som innehar ägande i företaget. Denna faktor gör det möjligt att testa hypotes 1b.

Separation mellan ägande och kontroll beräknas genom att dividera aktiekapital som innehas av företagets VD med det totala aktiekapitalet (Broberg et al., 2010; Laidroo, 2009). Denna faktor används för att testa hypotes 1c.

Bonus har fastställts genom att undersöka om företaget redovisat att någon form av bonus kopplad till företagets resultat tilldelats Vd:n. En dummy variabel har använts där 1 anger att bonus kopplad till företagets vinst för Vd:n förekommer och 0 visar att bonus kopplad till vinst ej förekommer (Axelsson et al., 2005). Denna faktor gör att hypotes 2 kan testas.

Skuldsättning beräknas genom att dividera företagets totala skulder med eget kapital (Broberg et al., 2010; Murphy, 1999). Denna faktor används för att testa hypotes 3.

Utländskt ägarskap beräknas utifrån hur stor andel av det totala aktiekapitalet samt röster som tillhör och kontrolleras av utländska ägare (Broberg et al., 2010). Vi har studerat både bolags och enskilda ägares innehav och gjort antaganden utifrån ägarnas namn om de är utländska eller inte om det inte framgått i årsredovisningen eller på eventuell hemsida. Utifrån denna faktor kan hypotes 4 testas.

Utländsk listning mäts genom att studera företagens årsredovisningar och därigenom se om de är noterade på någon utländsk börs (Murphy, 1999; Tarca 2004). Här förekommer en dummy variabel där företag listade på någon utländsk börs kodas med 1 och företag som är inte är listade utomlands kodas med 0. Med hjälp av denna faktor kan hypotes 5 testas.

Utländska intäkter beräknas och baseras på kvoten mellan utländsk försäljning och total försäljning (Laidroo, 2009; Murphy, 1999; Tarca, 2004). Med utländsk försäljning avses den som skett utanför Sverige. Med hjälp av detta mått kan hypotes 6 testas.

Bransch bestäms utifrån GICS som delar in företag i tio branscher. Branscher som behandlas i GICS register är energi, material, industri, sällanköpsvaror, dagligvaror, hälsa, finans, IT, telekommunikation samt kraftförsörjning (Nasdaq OMX, 2013). Vi har lagt till en elfte kategori för övriga företag som inte kunde placeras i de befintliga branschindelningarna. När vi delat in företagen i de olika branscherna har vi utgått från hela koncernens huvudverksamhet. Med utgångspunkt från detta kan hypotes 7 testas.

Storlek fastställs och mäts utifrån antalet medelanställda, nettoomsättning samt balansomslutning (Broberg et al., 2010). Med hjälp av dessa faktorer kan hypotes 8 testas.

Revisionsbyrå fastställs med hjälp av en dummy variabel där företag som anlitar och blir signerade av en revisionsbyrå tillhörande ”the big four” kodas med 1, och de företag som inte anlitar en revisionsbyrå tillhörande ”the big four” kodas med 0. Utifrån detta testas hypotes 9.

4.4 Bortfallsanalys

Under granskningen av årsredovisningarna upptäcktes att det var viss information som inte framgick i alla rapporterna, särskilt rörande ägarskap och verksamhet utomlands vilket har lett till ett partiellt bortfall. Om det var information i årsredovisningarna som saknades gjordes försök att erhålla informationen på Internet och då bland annat via bolagens hemsida men detta var inte alltid möjligt. Därför fattas det fullständiga uppgifter för många av företagen. Eftersom det i studien fattas fullständiga uppgifter för många företag bör man enligt Denscombe (2009) ha i åtanke att det därmed finns en risk för att ett snedvridet resultat föreligger. Detta på grund av att urvalsramen utesluter uppgifter som skulle förekommit och testats i studien. Hade fler bolag haft upplysningar angående informationen som saknas är det möjligt att ett annat resultat erhållits. Detta eftersom det huvudsakliga problemet med en hög bortfallsandel är att vi inte vet huruvida de som inte upplyste om informationen skiljer sig mot de som faktiskt upplyste om informationen som eftersöktes.

Tabell 4.1 Bortfallsandelar för hela urvalet

	Hela urvalet		
	Totalt antal	Bortfall	Bortfallsandel
Ägarspridning	214	75	35%
Ägarantal	214	72	34%
Ägarseparation	214	163	76%
Utländskt ägarskap	214	114	53%
Utländska intäkter	214	179	84%

Tabell 4.2 Bortfallsandelar för frivillig tillämpning av IFRS och ej frivillig tillämpning av IFRS

	Frivillig tillämpning av IFRS			Ej frivillig tillämpning av IFRS		
	Totalt antal	Bortfall	Bortfallsandel	Totalt antal	Bortfall	Bortfallsandel
Ägarspridning	30	10	33%	184	65	35%
Ägarantal	30	10	33%	184	62	34%
Ägarseparation	30	28	93%	184	135	73%
Utländskt ägarskap	30	6	53%	184	98	53%
Utländska intäkter	30	17	57%	184	162	88%

I tabell 4.1 ovan kan man urskilja att av det totala antalet på 214 företag hade faktorn utländska intäkter högst bortfallsandel på 84 procentenheter och lägst bortfall erhåller faktorn ägarantal med en bortfallsandel på 34 procentenheter. Genom att endast studera den frivilliga tillämpningen av IFRS i tabell 4.2 ovan blir det tydligt att ägarseparation är den faktor med högst bortfallsandel och att faktorerna ägarspridning och ägarantal har lägst bortfall på 33 procentenheter. För ej frivillig tillämpning av IFRS är det faktorn utländska intäkter som erhåller den högsta bortfallsandelen och faktorn ägarantal som har den lägsta bortfallsandelen (se tabell 4.2). Faktorn ägarantal är därmed den variabel som har lägst bortfallsandel för både frivillig tillämpning och ej frivillig tillämpning av IFRS.

En tänkbar förklaring till bortfall av denna information kan vara att det finns variation i storlek mellan de företag som ingår i undersökningen. En möjlig förklaring kan vara att de mindre bolagen eventuellt inte har samma anledning till att lämna lika mycket information som de större bolagen. För faktorerna ägarspridning och ägarantal är det totalt 139 företag av 214 stycken som lämnar uppgifter om ägarspridning och 142 av 214 företag som upplyser om ägarantal. En eventuell förklaring till detta bortfall på 35 respektive 34 procentenheter är att många mindre bolag både ägs och styrs av samma person och därmed anses det inte relevant att upplysa om dessa förhållanden ytterligare i årsredovisningen. Gällande faktorn ägarseparation är det endast två bolag av de 30 som undersökts som redovisar information angående Vd:ns ägarandel. Därför bör viss försiktighet iaktas när det rör sig om att dra generella slutsatser kring ägarseparation eftersom vi inte vet hur det ser ut i de bolag som inte upplyser om ägarseparation. Utländskt ägarskap har som tidigare nämntes en lika stor bortfallsandel för både företag som frivilligt tillämpar IFRS och för de som ej tillämpar IFRS. Det går därför inte att påstå utifrån vårt insamlade material att de som frivilligt tillämpar IFRS är mer benägna att lämna upplysningar om utländskt ägarskap än de som ej tillämpar IFRS.

Gällande utländska intäkter är det endast 35 av 214 företag som redovisar någon information om detta. En högre bortfallsandel är möjlig att urskilja för de bolag som ej tillämpar IFRS än för de som frivilligt tillämpar IFRS (se tabell 4.2). Detta kan troligtvis bero på att många av företagen endast har svenska intäkter. Därmed redovisas inte någon information angående utländska intäkter eftersom det förmodligen inte finns någon sådan information att tillgå. Samtidigt har det påträffats företag som upplyst om utländska intäkter men som blivit en del av bortfallet eftersom de svenska intäkternas andel inte framgått, vilket vi behövt uppgifter

om för att kunna undersöka variabeln. Vanligt förekommande var att utländska intäkter redovisats som en sammanslagning och redovisats som intäkter inom Norden eller Europa.

4.5 Dataanalys

Med hjälp av datorprogrammet SPSS görs en statistisk analys av de data som samlats in. I första delen beskrivs den beroende variabeln frivillig tillämpning av IFRS. Därefter följer en bivariat analys där hypotesprövningar för de elva oberoende variablerna presenteras. Test som tillämpats i studien är T-test, Mann-Whitney, Tji-två, Fishers exakta test samt korrelationsanalys för faktorn storlek. En jämförelse mellan de företag som tillämpar IFRS med de som använder nationella redovisningsregler görs för att undersöka om det finns ett samband mellan studiens beroende variabel och de oberoende variablerna. Med hjälp av de olika testen avgörs det om hypoteserna har en påvisad signifikans eller inte. Förekommer signifikans i testen ska hypotesen ej förkastas och ett statistiskt samband går därmed att fastställa. Existerar däremot inte någon signifikans ska hypotesen förkastas och det är därmed inte möjligt att påvisa något statistiskt säkerställt samband. I slutsatsen diskuteras och analyseras sedan det erhållna resultatet från dataanalysen.

4.6 Trovärdighet

Nedan beskrivs trovärdigheten i forskningen utifrån validitet och reliabilitet. Forskning måste visa att de metoder och tillvägagångssätt som används är allmänt accepterade inom vetenskapen för att vara trovärdig (Denscombe, 2009).

4.6.1 Reliabilitet

Med reliabilitet menas den tillförlitlighet som mätningar har (Bryman & Bell, 2011). Hög reliabilitet kännetecknas av att det forskningsinstrument som använts är konsekvent, det vill säga att resultatet av forskningen ska visa samma sak vid andra undersökningstillfällen oberoende av vem som genomför undersökningen (Denscombe, 2009). För att öka denna studies tillförlitlighet skapades ett kodningsdokument i Word (se bilaga 1) och ett kodningsschema i Excel innan undersökningen påbörjades. Kodningsdokumentet beskriver vilka variabler som ska mätas och på vilket sätt. De data som samlades in hade alltså en förutbestämd beskrivning för hur kodning skulle ske. Kodningsschemat skapades för att vi enkelt skulle kunna samla in den kodade informationen. Vid undersökningens inledning

granskade vi enskilt åtta stycken årsredovisningar från samma företag för att säkerställa att kodningsdokumentet och -schemat var användbara samt att vi gjorde granskning och kodning på samma vis. Under arbetets gång har en diskussion förts om det uppstått några bedömningsfrågor. Genom dessa åtgärder är det tänkt att de finansiella rapporterna ska ha granskats på ett så likartat sätt som möjligt med en hög noggrannhet och pålitlighet för att förebygga risken för mätfel.

4.6.2 Validitet

En ytterligare och i många fall det viktigaste kriteriet för en studie är dess validitet. Validitet är ett mått som anger om en viss fråga mäter eller beskriver det som man verkligen avser att mäta eller beskriva. Skulle en studie brista i sin validitet och inte mäta det den avser att mäta kan studiens resultat ifrågasättas. Om en fråga saknar reliabilitet saknar den även validitet, dock behöver validiteten inte tvunget vara hög för att reliabiliteten är hög. En fråga med hög reliabilitet kan ge samma svar vid olika tillfällen men ändå inte mäta det som ämnas (Bryman & Bell, 2011).

Enligt Bryman och Bell (2011) kan validitet delas upp i intern och extern validitet. Extern validitet åsyftar till vilken grad upptäckterna kan generaliseras över sociala strukturer och intern validitet hanterar frågan gällande kausalitet. Vad som avses att förklaras utifrån kausalitet är om det finns ett samband mellan en förutbestämd beroende variabel och förutbestämda oberoende variabler. Den beroende variabeln i studien är frivillig tillämpning av IFRS och de oberoende variablerna är ägarspridning, ägarantal, ägarseparation, bonus, skuldsättning, utländskt ägarskap, utländsk listning, utländska intäkter, bransch, storlek samt revisionsbyrå. För att studien ska kunna uppnå en hög validitet är det därmed viktigt att de oberoende variablerna är formulerade på ett korrekt sätt så att de faktiskt mäter sambandet med den beroende variabeln. För att i vår studie vara så säkra som möjligt på att mäta det vi faktiskt avsett att mäta har ett kodningsdokument med de olika variablerna skapats. I kodningsdokumentet har vi i största mån försökt att på ett så tydligt sätt som möjligt ange på vilket sätt de olika variablerna ska mätas och på så sätt reducera risken att variablerna mäts på olika sätt när undersökningen genomförts. Ett test gjordes även på åtta företag för att undersöka om kodningsschemat faktiskt mätte de aspekter som vi avsåg att mäta. Vi tittade även på vad andra forskare hade valt att mäta för variabler i sina studier och på vilket sätt de hade mätt variablerna för att försöka upprätthålla en hög validitet på vår studie.

5. Analys

I kapitlet presenteras en analys av studiens resultat utifrån de tidigare formulerade hypoteserna och insamlad data. Statistiska test som använts för att presentera studiens resultat är T-test, Mann-Whitney, Tji-två samt Fishers exakta test.

5.1 Frivillig tillämpning av IFRS

I denna studie ingår totalt 214 företag varav 30 av dem, det vill säga 14 %, tillämpar IFRS (se tabell 5.1). Men då vi gjort ett andra kompletterande urval av endast bolag som använder IFRS ska man vara försiktig med att dra några slutsatser kring detta för hela populationen. Då visar vårt första urval en mer representativ siffra då urvalet genomfördes mera slumpmässigt. Där tillämpade tio av 194 företag IFRS, vilket motsvarar 5,2 % (se tabell 5.2). I bilaga 2 kan det utläsas vilka företag som tillämpar IFRS.

Tabell 5.1 Tillämpning av IFRS (andra urvalet)

	Frequency	Percent
Frivillig tillämpning	30	14
Ej frivillig tillämpning	184	86
Total	214	100

Tabell 5.2 Tillämpning av IFRS (första urvalet)

	Frequency	Percent
Frivillig tillämpning	10	5,2
Ej frivillig tillämpning	184	94,8
Total	194	100

Då det första urval som gjordes innehöll så pass få företag som frivilligt tillämpade IFRS gav flera av de genomförda statistiska testerna inget utslag. De faktorer som inte gav något utslag i testet på grund av för litet urval var ägarspridning, ägarseparation, utländskt ägarskap och bonus. Trots att den uppmätta andelen var så liten för de företag som frivilligt tillämpar IFRS var det ändå möjligt att urskilja några intressanta samband. Bland de tio företag som frivilligt valt att tillämpa IFRS ingick den största andelen sett över det totala urvalet av 194 företag med 25 procentenheter i branschen hälsa (se bilaga 3). Övriga branscher där det förekom

brukare av frivillig IFRS var kraftförsörjning, industri, finans, sällanköpsvaror och övrigt. Resterande branscher innehöll endast användare av de nationella redovisningsreglerna. Ytterligare en anmärkningsvärd aspekt är att alla tio bolag som tillämpar IFRS anlitar en revisionsbyrå tillhörande "the big four" (se bilaga 3). Iatridis (2012) påvisade i sin studie att ett sådant här samband förekommer mellan revisionsbyråerna tillhörande "the big four" och sina klienters redovisningsval. Vi kan även observera att förekomsten av bonus kopplad till vinst går att notera i åtta av de tio bolagen som frivilligt tillämpar IFRS samtidigt som det inte förekommer alls bland de som använder de svenska redovisningsreglerna (se bilaga 3). Utifrån resultatet av det första urval som genomfördes kan man notera att den grupp av företag som tillämpar IFRS har högre medianvärde för de samtliga faktorerna anställda, omsättning och balansomslutning som förklarar storlek än de som inte tillämpar IFRS (se bilaga 4). Även minimivärdena och maximivärdena är högre bland de bolag som brukar IFRS. Detta innebär i sin tur enligt det första urvalet att det framförallt var de större företagen som tillämpade IFRS och därför exkluderades de mindre bolagen i det andra urval som senare genomfördes.

5.2 Hypotesprövning

Vid prövning av hypoteserna har T-test, Mann-Whitney, Tji-två samt Fishers exakta test använts. T-test används när skillnader i medelvärden vill testas för en kvalitativ och en kvantitativ variabel (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2010). Vi har använt T-testet för att jämföra medelvärden i två grupper, för de företag som tillämpar IFRS och de företag som inte gör det. Ett T-test används vanligen när det föreligger en normalfördelning bland de kvantitativa variablerna. När det rör sig om kvantitativa variabler som inte är normalfördelade tillämpas ett Mann-Whitney test (Djurfeldt et al. 2010). Vad Mann-Whitney gör är att det jämför värden för medianen och sedan utvärderar om det finns en skillnad mellan de två grupperna (Pallant, 2010). Tji-två testet används istället när förhållandet mellan två kvalitativa variabler vill testas i korstabeller (Djurfeldt et al., 2010). Testet jämför de observerade frekvenserna med de förväntade värdena som väntats om det inte funnits något samband mellan variablerna. Om mer än 20 procent av de förväntade frekvenserna i korstabellen understiger fem ska inte ett Tji-två test utföras utan då används istället Fishers exakta test. Fishers exakta test utförs endast på fyrfältstabeller vid små stickprov och när de observerade frekvenserna är små (Djurfeldt et al., 2010). Samtliga test har utförts på

signifikansnivån 5 %. Detta innebär att risken för att förkasta en hypotes som ej är falsk är fem fall av 100 (Körner & Wahlgren, 2005).

För att kunna genomföra de ovan nämnda testen måste de oberoende variablerna kontrolleras om de är normalfördelade. För att testa om variablerna är normalfördelade används ett Kolmogorov-Smirnov Z test. Testets utfall visar att några oberoende variabler för vår studie inte är normalfördelade och för dessa variabler tillämpas ett Mann-Whitney test. För variablerna ägarseparation och utländska intäkter som är normalfördelade används ett T-test (se bilaga 5).

I bilaga 6 och 7 finns beskrivande tabeller av de kvantitativa och kvalitativa variablerna för hela urvalet. En översikt av de test som använts samt signifikansvärde för de olika hypoteserna visas i bilaga 8. En korrelationsanalys har även genomförts för faktorn storlek. Med hjälp av en korrelationsanalys blir det genomförbart att undersöka hur starkt eller svagt samt riktningen av sambandet är mellan de tre variablerna som undersöker storlek. Ett maximalt positivt samband föreligger vid 1,0 och ett maximalt negativt samband föreligger vid -1,0. Inget samband går enligt en korrelationsanalys att påvisa vid värdet 0,0 (Pallant, 2010).

5.2.1 Ägarstruktur

För att undersöka ägarstrukturen är tre olika underkategorier som behandlar ämnet formulerade tillsammans med vars en tillhörande hypotes. Först redovisas resultatet för ägarspridning och därefter följer resultatet för ägarantal samt ägarseparation.

Ägarspridning

Prövning av hypotes 1a ”Företag med större ägarspridning, det vill säga där ägarkoncentrationen är låg, tenderar att frivilligt tillämpa IFRS i högre grad” har delats upp och testats med ett Mann-Whitney test utifrån två underkategorier bestående av ägarspridning i andelen röster samt ägarspridning i andelen aktier. Denna uppdelning skapades eftersom ägarandelen kan variera om företaget har aktier med olika rösträtt.

Tabell 5.3 Sambandet mellan ägarspridning och tillämpning av IFRS

	IFRS	N	Median	Sig. (1-sided)
Ägarspridning (aktier)	Frivillig tillämpning	20	0,000	0,112
	Ej frivillig tillämpning	119	0,000	
Ägarspridning (röster)	Frivillig tillämpning	20	0,000	0,115
	Ej frivillig tillämpning	119	0,000	

Med hjälp av Mann-Whitney testet är det nu möjligt att urskilja att faktorn ägarspridning aktier har en signifikansnivå på 0,112. Vilket är större än den accepterade signifikansnivån 0,05. Faktorn ägarspridning röster har en signifikansnivå på 0,115 vilket även den är större än den accepterade signifikansnivån på 0,05. Det går därmed inte att fastställa någon signifikant skillnad i vare sig ägarspridning baserat på aktier eller röster. Hypotes 1a gällande ägarspridning förkastas därmed. Det är även möjligt genom att studera medianen att se om hypotesens förkastande stämmer överrens med utfallet. Genom att studera de olika medianerna för andelen aktier och röster i ägarspridning går det att urskilja att dessa är lika för företagen i de två grupperna. Vilket indikerar på att det ej är i linje med hypotesen. Medianvärdena visar att företagen vanligen ägs av få stora ägare.

Antal ägare

För att testa hypotes 1b ”Företag som har ett stort antal ägare använder mer sannolikt IFRS” har ett Mann-Whitney test använts.

Tabell 5.4 Sambandet mellan ägarantal och tillämpning av IFRS

	IFRS	N	Median	Sig. (1-sided)
Ägarantal	Frivillig tillämpning	20	1,00	0,2365
	Ej frivillig tillämpning	122	1,00	

Testet visar att faktorn ägarantal har en signifikansnivå på 0,2365 vilket är högre än den accepterade signifikansnivån på 0,05. Det går därmed inte att fastställa någon statistisk säkerställd skillnad och hypotesen förkastas. Det är nu därmed möjligt att säga att det inte är sannolikt att det endast är företag med ett stort antal ägare som tillämpar IFRS. Genom att studera medianerna går det att urskilja att de är lika för frivillig tillämpning och ej frivillig tillämpning av IFRS vilket styrker att hypotesen ska förkastas.

Ägarseparation

Test av hypotes 1c "Företag med en stor separation mellan ägande och kontroll, närmare bestämt där Vd:ns ägande av andelarna är låg, är mer benägna att frivilligt tillämpa IFRS" har tillämpats med hjälp av ett T-test.

Tabell 5.5 Sambandet mellan ägarseparation och tillämpning av IFRS

	IFRS	N	Mean	Sig. (1-sided)
Ägarseparation	Frivillig tillämpning	2	0,7500	0,2225
	Ej frivillig tillämpning	49	0,5594	

Genom testet går det att urskilja att faktorn ägarseparation har en signifikansnivå på 0,2225. Vilket innebär att hypotesen för ägarseparation förkastas då 0,2225 är större än den accepterade signifikansnivån 0,05. Det är därför inte möjligt att säkerställa någon statistik skillnad i ägarseparation mellan frivillig tillämpning av IFRS och ej frivillig tillämpning av IFRS. Vilket även kan bestyrkas genom att studera medelvärdet där frivillig tillämpning har ett högre medelvärde än ej frivillig tillämpning som är i linje med att hypotesen ska förkastas.

5.2.2 Bonus

För att undersöka om det finns någon skillnad mellan frivillig tillämpning av IFRS och ej frivillig tillämpning av IFRS har hypotes 2 "Företag som erbjuder Vd:n bonus kopplad till bolagets vinst tenderar att frivilligt tillämpa IFRS i större utsträckning" prövats med Fishers exakta test. Detta test tillämpades istället för ett Tji- två test eftersom 50 procent av cellerna hade frekvenser som var mindre än fem, vilket går att urskilja genom att studera korstabellen i bilaga 9 där frekvensen endast är ett och tre för variabel 1, bonus kopplad till vinst.

Tabell 5.6 Sambandet mellan bonus och tillämpning av IFRS

	Value	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Fisher's Exact Test		0,009	0,009
N of Valid Cases	214		

Resultatet av Fishers exakta test visar att testets signifikansnivå uppgår till 0,009 vilket är lägre än den accepterade signifikansnivån på 0,05. Det går därmed att fastställa en statistisk säkerställd skillnad och hypotesen kan ej förkastas till följd av detta. Utifrån detta är det nu

möjligt att säga att företag som erbjuder Vd:n bonus som är kopplad till bolagets vinst faktiskt i större utsträckning tenderar till att tillämpa IFRS än de företag som ej tillämpar IFRS.

5.2.3 Skuldsättning

För att pröva hypotes 3 ”Företag med lägre skuldsättning har en benägenhet att frivilligt tillämpa IFRS” har ett Mann-Whitney test använts.

Tabell 5.7 Sambandet mellan skuldsättning och tillämpning av IFRS

	IFRS	N	Median	Sig. (1-sided)
Skuldsättning	Frivillig tillämpning	30	2,7000	0,2885
	Ej frivillig tillämpning	184	2,1400	

Genom testet går det att urskilja ett signifikansvärde på 0,2885 är högre än den accepterade signifikansnivån på 0,05. Detta innebär i sin tur att hypotesen förkastas och det finns inte någon statistiskt säkerställd skillnad mellan skuldsättning och frivillig tillämpning av IFRS. Det går alltså inte att påstå att företag med en lägre skuldsättning har en högre benägenhet att frivilligt tillämpa IFRS. Genom att studera medianerna för skuldsättning går det att urskilja att företag som frivilligt tillämpar IFRS har en något högre skuldsättningsgrad än företag som ej har IFRS, vilket inte är i linje med hypotesen.

5.2.4 Tvingande isomorfism - internationalisering

För att undersöka faktorn internationalisering är tre olika underkategorier inom ämnet formulerade tillsammans med vars en tillhörande hypotes. Först redovisas resultatet för underkategorin utländskt ägarskap och därefter följer resultatet för kategorierna utländsk listning samt utländska intäkter.

Utländskt ägarskap

För att testa om det finns något samband för hypotes 4 ”Företag med en stor andel utländskt ägarskap i sitt bolag tenderar att i högre grad tillämpa IFRS frivilligt” mellan frivillig tillämpning och ej frivillig tillämpning har ett Mann-Whitney test använts. Faktorn utländskt ägarskap har i testet delats upp och testats i två underkategorier bestående av utländskt ägarskap baserat på aktier och röster. Denna uppdelning tog form eftersom ägarandelen kan variera om företaget har aktier med olika rösträtt.

Tabell 5.8 Sambandet mellan utländskt ägarskap och tillämpning av IFRS

	IFRS	N	Median	Sig. (1-sided)
Utländskt ägarskap (aktier)	Frivillig tillämpning	14	0,6470	0,003
	Ej frivillig tillämpning	86	0,0000	
Utländskt ägarskap (röster)	Frivillig tillämpning	14	0,6470	0,003
	Ej frivillig tillämpning	86	0,0000	

Utifrån testet är det möjligt att urskilja att faktorn utländskt ägarskap har samma uppnådda signifikansnivå på 0,003 för både aktier och röster, vilket är lägre än den accepterade signifikansnivån på 0,05. Detta innebär att hypotesen ej förkastas och det går således att påtala att det finns en statistiskt säkerställd skillnad mellan frivillig tillämpning av IFRS och ej frivillig tillämpning av IFRS. Det är alltså nu fullt möjligt att påvisa att företag med en stor andel utländskt ägarskap i högre grad tenderar till att tillämpa IFRS frivilligt. För att styrka detta statistiska samband undersöks även medianerna av utländskt ägarskap för både aktier och röster. Genom att studera dessa går det att uppfatta att frivillig tillämpning innehar ett högre värde gällande både aktier och röster. Vilket innebär att gruppen frivillig tillämpning av IFRS har en högre andel av utländskt ägarskap sett utifrån totalt antal ägare än de företagen med ej frivillig tillämpning av IFRS.

Utländsk listning

Hypotes 5 som lyder ”Företag som är listade på utländska börser är mer benägna att frivilligt tillämpa IFRS” har inte kunnat prövas på grund av att inget av de 214 företag som ingår i undersökningen har angett i årsredovisningen att de är noterade på börs utomlands.

Tabell 5.9 Frekvenstabell över utländsk listning

	Frivillig tillämpning av IFRS		Ej frivillig tillämpning av IFRS	
	N	Percent	N	Percent
Utländsk listning				
utländsk listning	0	0	0	0
ej utländsk listning	30	100	184	100

En möjlig förklaring till detta kan kanske vara att många av företagen har sin huvudverksamhet i Sverige och därför inte har någon större anledning till att vara börsnoterade i utländska länder.

Utländska intäkter

Prövning av hypotes 6 ”Företag med hög andel utländska intäkter antas tillämpa IFRS frivilligt i större utsträckning” har testats med hjälp av ett T-test.

Tabell 5.10 Sambandet mellan utländska intäkter och tillämpning av IFRS

	IFRS	N	Mean	Sig. (1-sided)
Utländska intäkter	Frivillig tillämpning	13	0,6862	0,0385
	Ej frivillig tillämpning	22	0,4936	

Resultatet av testet visar att signifikansvärdet 0,0385 understiger den accepterade signifikansnivån på 0,05. Till följd av detta kan det konstateras att hypotesen för utländska intäkter ej förkastas. Vid en jämförelse av medelvärdena för de två grupperna finner man att andelen utländska intäkter är högre för de företag som frivilligt tillämpar IFRS. Därmed är det statistiskt säkerställt att variabeln utländska intäkter har ett samband med tillämpning av IFRS.

5.2.5 Mimetisk isomorfism - imitation

För att undersöka mimetisk isomorfism som grundar sig på tanken om imitation har två olika underkategorier med vars en hypotes upprättats. Först redovisas resultatet för bransch och därefter följer resultatet för storlek.

Bransch

För att testa hypotes 7 ”Företag som ingår i samma bransch tenderar att i större utsträckning frivilligt tillämpa IFRS” har ett Tji-två test använts. Variabeln bransch är uppdelad i flera kategorier och på grund av att vissa celler i korstabellen hade för låga förväntade frekvenser så slogs de branscher samman som ansågs likartade för att minska antalet celler för att på så vis öka de förväntade frekvenserna (se bilaga 10). Trots denna hopslagning var egentligen några cellers förväntade frekvenser fortfarande för låga för att kriterierna för att utföra ett Tji-två test skulle vara uppfyllda, då de uppgick till 25 procent och högst får vara 20 procent (Djurfeldt et al., 2010). Men eftersom vi inte tycker det är relevant att slå samman fler branscher, på grund av att de är allt för olika varandra, har vi ändå valt att använda ett Tji-två test.

Tabell 5.11 Sambandet mellan bransch och tillämpning av IFRS

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,283	5	0,937
Likelihood Ratio	1,224	5	0,943
N of Valid Cases	214		

Testet visar ett signifikansvärde på 0,937 vilket överstiger den accepterade nivån på 0,05 för att vara signifikant. Värdet 0,943 för Likelihood Ratio är en variant som är likvärdig med Tjittvå då det är fråga om stora urval (Djurfeldt et al., 2010), vilket det är i detta fall. Signifikansvärdet är väldigt högt eftersom de förväntade och observerade frekvenserna är väldigt lika (se bilaga 10). Därför förkastas hypotesen för bransch vilket innebär att branschtillhörighet inte kan påvisas ha något samband med frivillig tillämpning av IFRS.

Storlek

Hypotes 8 ”Större företag har benägenhet att i högre grad frivilligt tillämpa IFRS” har undersökts på tre olika sätt genom medelantalet anställda, nettoomsättning samt balansomslutning. En korrelationsanalys har gjorts för att undersöka hur starkt sambandet mellan dessa tre variabler är (se bilaga 11). Utifrån korrelationsanalysen är det möjligt att se att det finns ett positivt samband mellan alla de undersökta faktorerna. De faktorer i studien med starkast samband till varandra är anställda och omsättning som har ett positivt korrelationsvärde på 0,764. För övrigt är korrelationsvärdena väldigt likartade mellan de olika faktorerna. Anställda och balansomslutning har ett korrelationsvärde på 0,564 och för faktorerna omsättning och balansomslutning ligger korrelationsvärdet på 0,708. För att ett maximalt positivt samband ska infinna sig ska korrelationsvärdet vara 1,0 (Pallant, 2010). Detta innebär för exempelvis anställda och omsättning som har det starkast korrelationsvärdet att om det finns många anställda i företaget så är även omsättningen stor.

Genom att undersöka flera olika variabler som är kopplade till storlek ges en bättre förklaring till vilka samband som egentligen föreligger. Eftersom dessa oberoende variabler är kvantitativa och ej normalfördelade har Mann-Whitney test tillämpats.

Tabell 5.12 Sambandet mellan storlek och tillämpning av IFRS

	IFRS	N	Median	Sig. (1-sided)
Anställda	Frivillig tillämpning	30	1 222,00	0,000
	Ej frivillig tillämpning	184	104,00	
Nettoomsättning	Frivillig tillämpning	30	2 391 904,50	0,000
	Ej frivillig tillämpning	184	225 078,50	
Balansomslutning	Frivillig tillämpning	30	2 472 469,50	0,000
	Ej frivillig tillämpning	184	142 344,00	

Testen visar att samtliga tre variabler antal anställda, nettoomsättning och balansomslutning är signifikanta. Signifikansvärdena är lägre än 0,000 för alla faktorer vilket understiger signifikansnivån på 0,05. Till följd av detta kan hypotesen gällande storlek ej förkastas. Signifikansvärdet har till synes ett väldigt lågt värde och detta beror på att det enligt testen finns ett starkt samband mellan variablerna och den frivilliga tillämpningen av IFRS. När medianerna studeras framgår det att de företag som tillämpar IFRS har ett högre värde för antal anställda, nettoomsättning samt balansomslutning än de företag som inte tillämpar IFRS, vilket är i linje med hypotesen.

5.2.6 Normativ isomorfism - professionalism

För att undersöka normativ isomorfism som behandlar professionalism har en hypotes gällande revisionsbyrå formulerats.

Revisionsbyrå

Prövning av hypotes 9 ”Företag som anlitar en revisionsbyrå tillhörande ”the big four” tenderar i högre utsträckning att tillämpa IFRS frivilligt” har utförts med hjälp av ett Tji-två test.

Tabell 5.13 Sambandet mellan revisionsbyrå och tillämpning av IFRS

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,378	1	0,000
Likelihood Ratio	16,665	1	0,000
N of Valid Cases	214		

Enligt Tji-två testet är signifikansvärdet för variabeln revisionsbyrå lägre än 0,000 vilket understiger den accepterade signifikansnivån på 0,05. Värdet för Likelihood Ratio är i linje med det för Tji-två. För företagen som tillämpar IFRS är den observerade frekvensen högre än den förväntade och det motsatta gäller för företagen som inte använder IFRS (se bilaga 12). Detta leder till att hypotesen för revisionsbyrå ej kan förkastas och det kan fastställas att det finns ett samband mellan val av en revisionsbyrå inom ”the big four” och frivillig tillämpning av IFRS.

5.3 Sammanställning av hypotesprövningen

Resultatet av hypotesprövningen visar att fem hypoteser ej kan förkastas. Hypotes 5 har inte kunnat testas på grund av att det inte var något av de undersökta företagen som var listade på utländsk börs. De fem återstående hypoteserna förkastas.

Tabell 5.14 Sammanställning av hypotesprövning

Hypoteser		
Hypotes 1a	Företag med större ägarspridning tenderar att frivilligt tillämpa IFRS i högre grad.	Förkastas
Hypotes 1b	Företag som har ett stort antal ägare använder mer sannolikt IFRS frivilligt.	Förkastas
Hypotes 1c	Företag med en stor separation mellan ägande och kontroll är mer benägna att frivilligt tillämpa IFRS.	Förkastas
Hypotes 2	Företag som erbjuder Vd:n bonus kopplad till bolagets vinst tenderar att frivilligt tillämpa IFRS.	Förkastas ej
Hypotes 3	Företag med lägre skuldsättning har en benägenhet att frivilligt tillämpa IFRS.	Förkastas
Hypotes 4	Företag med en stor andel utländskt ägarskap i sitt bolag tenderar att tillämpa IFRS frivilligt.	Förkastas ej
Hypotes 5	Företag som är listade på utländska börser är mer benägna att frivilligt tillämpa IFRS.	-
Hypotes 6	Företag med hög andel utländska intäkter antas tillämpa IFRS frivilligt.	Förkastas ej
Hypotes 7	Företag som ingår i samma bransch tenderar att i större utsträckning frivilligt tillämpa IFRS.	Förkastas
Hypotes 8	Större företag har benägenhet att i högre grad frivilligt tillämpa IFRS.	Förkastas ej
Hypotes 9	Företag som anlitar en revisionsbyrå tillhörande "the big four" tenderar i högre utsträckning att tillämpa IFRS frivilligt.	Förkastas ej

6. Slutsats

I detta sjätte och avslutande kapitel presenteras studiens slutsats. I slutsatsen diskuteras och analyseras de olika faktorernas samband med frivillig tillämpning av IFRS samt ej frivillig tillämpning av IFRS, därmed besvaras studiens forskningsfråga och syftet uppfylls. En summering av resultaten presenteras, bidrag med studien samt självkritik. Till sist föreslås även förslag på framtida forskning.

Syftet med studien är att förklara om det finns ett samband mellan organisatoriska faktorer samt miljöfaktorer och frivillig tillämpning av IFRS. Utifrån hypotesprövningen påvisas att en av fem organisatoriska faktorer har ett samband med tillämpning av IFRS. För miljöfaktorerna visas att fyra av fem faktorer har ett samband och kan förklara tillämpning av IFRS. Därmed kan det urskiljas i denna undersökning att faktorerna för miljö har en större andel hypoteser som faktiskt förklarar frivillig tillämpning av IFRS jämfört med de organisatoriska faktorerna. För att analysera resultaten av undersökningen kommer en jämförelse att göras utifrån de olika faktorerna mellan de företag som använder IFRS och de som ej tillämpar IFRS. Nedan analyseras och diskuteras resultaten med början för de organisatoriska faktorerna för att sedan avslutas med miljöfaktorerna.

6.1 Organisatoriska faktorer

För de organisatoriska faktorerna kan det fastställas att företag som erbjuder Vd:n *bonus* kopplad till bolagets vinst i större utsträckning tillämpar IFRS. Bonus för Vd:n som är kopplad till vinst är mer vanligt förekommande bland de företag som tillämpar IFRS jämfört med de som inte gör det. Det är 0,5 procent av de företag som inte använder IFRS i denna undersökning som erbjuder Vd:n resultatbaserad bonus, detta tal för företagen som tillämpar IFRS uppgår till tio procent (se bilaga 7). I bilaga 13 kan en mer detaljerad tabell över förekomsten av bonus för Vd:n i de två grupperna studeras. I forskning som gjorts gällande IFRS påvisar Iatridis (2012) att användningen av de internationella standarderna leder till att ett högre resultat kan uppvisas. Tillämpningen av IFRS är även förknippad med att värdering sker till verkligt värde i större utsträckning (Guerreiro et al., 2012). Fields et al. (2001) samt Watts och Zimmerman (1990) menar i sin tur att ledande befattningshavare handlar

opportunistiskt för att främja sina egna intressen. Utifrån detta kan det därför antas att personer med ledande befattningar kan se fördelar med att tillämpa IFRS om de kan få egen vinning av detta genom att företagets vinst ökar och de själva kan erhålla en större bonus. Men detta är inget vi kan uttala oss om med någon säkerhet utifrån vår undersökning. Utan det enda som kan påvisas är att bonus till VD som är kopplad till företagets vinst har ett samband med frivillig tillämpning av IFRS och förekommer i högre utsträckning hos de företag som tillämpar IFRS.

Ägarspridning, ägarantal, ägarseparation och skuldsättning inom de organisatoriska faktorerna kan inte påvisas förklara frivillig tillämpning av IFRS. Företagens ägarstruktur har undersökts genom de tre olika variablerna ägarspridning, antal ägare samt ägarseparation och ingen av dessa kan sägas ha samband med tillämpningen av IFRS. Gällande *ägarspridningen* kan man se att de små ägarnas andel av aktier och röster är låga för de två grupperna (se bilaga 6). Detta leder till att hypotesen angående ägarspridning förkastas. Därför kan det inte sägas att ägarspridning förklarar den frivilliga tillämpningen av IFRS genom att företag med en stor ägarspridning i högre grad skulle tillämpa IFRS. På grund av att ägarkoncentrationen är hög tillämpar företagen inte IFRS av den anledningen att tillhandahålla många mindre aktieägare med en stor mängd information av hög kvalitet, vilket tidigare forskning annars menar är en central fördel med tillämpningen av IFRS (Chen et al., 2010; Daske & Gebhardt, 2006; Horton et al., 2013; Iatridis 2010, 2012). Det vi finner i vår studie stämmer därmed inte överens med det Laidroo (2009) påstår om att företag som har en hög ägarkoncentration lämnar upplysningar av lägre kvalitet, om man utgår från den forskning som säger att tillämpningen av IFRS resulterar i information av högre kvalitet (t.ex. Chen et al., 2010; Daske & Gebhardt, 2006).

Vidare beträffande *ägarantalet* är medianerna för de båda grupperna likvärdiga (se bilaga 6) och ingen av de två grupperna kan sägas ha ett större antal ägare än den andra. Därför kan denna variabel inte påstås ha något samband med tillämpningen av IFRS, att företag med ett stort antal ägare mer sannolikt skulle använda IFRS. När företagets ägare är få och koncentrerade skapas inte den informationsasymmetri som Fama och Jensen (1987) annars menar hade uppkommit om förhållandet varit det motsatta. Det kan även konstateras att *ägarseparation* inte kan förklara frivillig tillämpning av IFRS på så sätt att företag med en stor separation mellan ägande och kontroll skulle vara mer benägna att tillämpa IFRS. Det kan urskiljas att Vd:ns ägarandel av aktierna är ganska lika för de två grupperna och högre

bland de företag som har IFRS. Detta kan utläsas i bilaga 6 där det även kan ses att samtliga Vd:ar i de företag som tillämpar IFRS äger andelar i företaget, vilket inte är fallet för de företag som inte tillämpar IFRS. Separation mellan ägande och kontroll är således inte lägre bland företag som använder IFRS och därför antas att den frivilliga tillämpningen inte sker för att hålla många utomstående ägare informerade om företagets situation. Studiens resultat överensstämmer inte med Broberg et al. (2010) som finner att i företag där ledningen äger en stor del av aktierna tenderar att lämna mindre information jämfört med företag där ledningens ägande är låg, om man utgår från forskning som påvisar att tillämpningen av IFRS leder till en större mängd information (Iatridis, 2012). Forskning menar att där separationen mellan ägande och kontroll är stor finns det större anledning att tillhandahålla ägarna med mycket information eftersom de då inte har så god insyn och kontroll (Fama & Jensen, 1983). Watts & Zimmerman (1978) menar att den finansiella rapporteringen då är en viktig informationskälla för ägarna. I detta fall kan det dock inte påvisas att företag med större ägarspridning, fler ägare eller större ägarseparation skulle tillämpa IFRS frivilligt och därför ser företagen som tillämpar IFRS i vår undersökning förmodligen andra fördelar än de som den Positiva redovisningsteorin förutser rörande ägarförhållanden.

Gällande *skuldsättning* förkastades påståendet som skapats. Härmed kan det inte sägas att företag med lägre skuldsättning skulle tillämpa IFRS i högre grad jämfört med de företag som har en högre skuldsättning. Iatridis (2012) menar att den frivilliga tillämpningen av IFRS får en positiv effekt på eget kapital samt att det blir lättare att erhålla nya finansiärer. Att företag som tillämpar IFRS får lättare att erhålla kapital, vilket resulterar i lägre kapitalkostnader, är något som Daske et al. (2008) samt Karamanou och Nishiotis (2009) är överens om. Utifrån vår undersökning är skuldsättningen högre för de företag som tillämpar IFRS (se bilaga 6) och därför kan man inte påstå att de företag som frivilligt tillämpar IFRS gör det för att täcka sina finansiella behov. Om så skulle vara fallet antas det att företagen med IFRS skulle ha en lägre skuldsättning än de företag som tillämpar de svenska redovisningsreglerna.

6.2 Miljöfaktorer

För miljöfaktorerna kan det urskiljas att *utländskt ägarskap*, *utländska intäkter*, *storlek* samt att *revisionsbyrå* tillhörande ”the big four” är hypoteser som ej förkastas. Det är därmed möjligt att påvisa att det finns ett samband mellan dessa faktorer och frivillig tillämpning av IFRS.

Sambandet som återfinns mellan den första faktorn *utländskt ägarskap* och frivillig tillämpning av IFRS kan kopplas ihop med den slutsats som Tarca (2004) lade fram i sin artikel. I den menar hon att företag som verkar internationellt i regel söker sig till ett internationellt regelverk för att underlätta för sina intressenter. Om ett företag valt att tillämpa ett internationellt regelverk blir det därmed enklare för intressenter även utanför Sverige att tolka och förstå bolagets finansiella situation eftersom de inte behöver kunna de nationella redovisningsreglerna. Detta kan vara en betydande förklaring till att företag med en stor andel utländskt ägarskap i sitt bolag är mer benägna till att tillämpa IFRS. Enligt Covrig et al. (2007) beror detta på att IFRS bidrar till en hög igenkänningsgrad som gör att utländska investerare vet vad de kan förvänta sig gällande ett bolags information när de tillämpar IFRS.

Utifrån de genomförda statistiska testen är det möjligt att urskilja att i alla företag som frivilligt tillämpar IFRS och som faktiskt redovisar för sina *utländska intäkter* där förekommer det. Bland de företag som inte tillämpar IFRS förekommer det däremot företag som inte har några utländska intäkter alls (se bilaga 6). En högre andel av utländska intäkter finns därmed bland de bolag som frivilligt tillämpar IFRS och ett samband mellan dessa variabler visas därför. Utländska intäkter och dess påvisade samband med tillämpning av IFRS bestyrks även det av Murphys (1999) och Tarcas (2004) utformade teorier om att företag som verkar internationellt i större utsträckning väljer ett globalt redovisningssystem. Vilket även här beror på att det blir lättare för intressenter att tolka bolagens finansiella situation. I detta fall då det handlar om utländska intäkter är det bolagens internationella kunder som ska kunna tolka den finansiella informationen. Tillämpas ett globalt regelverk istället för nationella redovisningsregler i ett bolag blir detta lättare för kunderna och därmed väljer de att hellre göra sina inköp av ett bolag som tillämpar IFRS.

Den formulerade hypotesen gällande *storlek* är som tidigare nämnts indelad i tre olika underfaktorer bestående av anställda, nettoomsättning samt balansomslutning. Efter att faktorerna testats enskilt var för sig påvisade samtliga tre faktorer att det existerade ett starkt samband med frivillig tillämpning av IFRS. Enligt Guerreiro et al. (2012) ska det finnas flertalet fördelar med att tillämpa IFRS istället för nationella redovisningsregler för större företag. Utifrån resultatet av vår studie är det möjligt att hålla med Guerreiro et al.'s (2012) uttalande. Vårt erhållna resultat visar att det faktiskt är företag med ett högre antal anställda, omsättning och balansomslutning som frivilligt tillämpar IFRS (se bilaga 6). Därmed är det med utgångspunkt från vårt erhållna resultat möjligt att fullt ut hävda att större företag har en

högre benägenhet att tillämpa IFRS. Ytterligare en orsak till att det, precis som vårt resultat visar, framförallt är större bolag som väljer att frivilligt bruka IFRS är den fastställda förbättrade redovisningskvaliteten som standarden bidrar till. Precis som Gallery et al. (2008) säger så är en förbättrad redovisningskvalitet viktig för större företag eftersom den kan reducera risken för höga politiska och rättstvistliga kostnader som bristande redovisningskvalitet kan bidra till. Är det därför möjligt för ett företag att minska denna risk gällande bristande redovisningskvalitet görs det.

För hypotesen gällande *revisionsbyrå* tillhörande "the big four" gick det att påvisa ett samband med frivillig tillämpning av IFRS. Utifrån de statistiska test som genomförts går det att urskilja att det är en högre andel som har en revisionsbyrå tillhörande "the big four" bland de företag som tillämpar IFRS jämfört med de företag som ej tillämpar IFRS (se bilaga 7). Utifrån bilaga 12 kan en tolkning göras av de observerade och förväntade frekvenserna. Bland de företag som ej frivilligt valt att tillämpa IFRS är det fler företag som har en revisionsbyrå utanför "the big four" än den förväntade frekvensen. Samtidigt så är det färre företag bland de som frivilligt valt att tillämpa IFRS som har en revisionsbyrå utanför "the big four" än förväntad frekvens. Detta faller i linje med det positiva statistiska samband som uppmärksammats mellan revisionsbyrå tillhörande "the big four" och frivillig tillämpning av IFRS. Med hjälp av tabellen i bilaga 14 går det att urskilja att bland de bolag som tillämpar IFRS är Ernst & Young den revisionsbyrå som innehar störst procentuell andel av de studerade bolagen. Detta uppmärksammade samband i vår studie stämmer även väl överrens med de resultat Gallery et al. (2008) och Iatridis (2012) erhöll där de precis som vi hävdar att revisionsbyråerna tillhörande "the big four" faktiskt har den starkaste påverkan på sina klienters redovisningsval.

Gällande *bransch* som är den sista miljöfaktorn som testats finns det inget uppvisat samband med frivillig tillämpning av IFRS. I bilaga 7 kan man se att bland de företag som undersökts i studien utgörs majoriteten i varje bransch av företag som ej tillämpar IFRS. Vidare kan man urskilja att hälsa är den bransch med högst procentandel. Tätt efter med endast några procentandelar lägre återfinns dock branscherna telekommunikation samt finans. En sådan liten skillnad i procentandel mellan de olika branscherna betyder i sin tur att de företag som tillämpar IFRS inte är centrerade till en och samma bransch utan de tillhör flertalet olika branscher. Att ha i åtanke är att denna slutsats endast gäller för de företag som förekommer i vår undersökning. Om vi istället valt ut företagen utifrån branschtillhörighet, så att vi fått en

jämnare fördelning mellan de två grupperna, hade testet möjligen visat ett annat resultat. Viktigt att framhäva är därmed hur vi genomfört vårt urval när resultatet av denna hypotes tolkas. Enligt vår studie går det därför inte att påvisa att det finns ett samband med teorin inom mimetisk isomorfism och bransch som DiMaggio och Powell (1983) samt Tarca (2004) påtalar. De menar på i sina studier att företag har en tendens till att imitera andra företag inom samma bransch för att försöka bli likvärdiga dem eller bättre och inte hamna bakom dem för att sedan inte kunna överleva på sikt.

Vad beträffar hypotesen *utländsk listning* gick det inte att genomföra något statistiskt test för den då inte något av de 214 analyserade företagen upplyste om att de var utländskt listade i sina årsredovisningar. En möjlig förklaring till detta kan kanske vara att många av företagen har sin huvudverksamhet i Sverige och därför inte har någon större anledning till att vara börsnoterade i utländska länder. En del av företagen som undersöktes visade sig vara statligt och kommunalt ägda bolag och detta kan vara ytterligare en annan orsak som påverkat att det saknats upplysningar angående utländsk listning. Detta eftersom ett statligt ägt bolag erhåller kapital från staten och behöver därför inte söka sig till utländska investerare för att förvärva kapital.

6.3 Summering av resultatet

Resultatet av denna studie visar att av de organisatoriska faktorerna som identifierats med utgångspunkt från Positiv redovisningsteori kan följaktligen endast bonus till VD som är kopplad till företagets vinst fastställas ha ett samband med frivillig tillämpning av IFRS. Utländskt ägarskap, utländska intäkter, storlek samt revisionsbyrå som har sin utgångspunkt i den Institutionella teorin kan även förklara tillämpningen av IFRS. Detta är tecken på att företagens redovisningsval verkar påverkas mer av påtryckningar i den yttre miljön än av förhållanden inom företaget. Till följd av en internationell verksamhet ser företagen förmodligen fördelar med IFRS i form av att utländska investerare och intressenter lättare kan ta till sig den finansiella informationen. Det kan även vara så att de utländska ägarna samt intressenterna förväntar sig att den finansiella rapporteringen ska ske enligt internationella standarder. En annan tänkbar positiv följd av tillämpningen av IFRS kan vidare vara att redovisningskvaliteten förbättras.

Utifrån signifikansvärdena för de olika faktorerna kan det sägas att storlek samt val av revisionsbyrå tillhörande ”the big four” har starkast samband med den frivilliga tillämpningen av IFRS. Därefter kommer bonus till VD baserad på bolagets vinst och utländskt ägarskap. Svagast samband med tillämpningen av IFRS föreligger för faktorn utländska intäkter.

6.4 Praktisk relevans

Genom vår studie har vi kunnat förklara vilka samband det finns mellan olika organisatoriska samt miljöfaktorer och valet att frivilligt tillämpa IFRS. Till följd av detta kan vi bidra med en ökad kunskap om vad som kännetecknar de svenska stora och mellanstora onoterade koncernbolagen som tillämpar IFRS. Detta kan vara av intresse för normgivare, tillsynsmyndigheter och lagstiftare i deras arbete med utvecklingen av redovisningsregleringen. Vidare kan det leda till att andra företag får insikt i möjligheterna med IFRS och själva väljer en frivillig tillämpning av redovisningsregelverket. Även i utbildningssyfte kan vår studie tillföra kunskap om vilka företag som väljer att tillämpa IFRS.

Ämnet som denna uppsats behandlar gällande tillämpning av IFRS kan vara av betydelse för samhället i stort eftersom det rör den internationalisering som skett och fortfarande pågår världen över. Harmonisering av redovisning är en del av denna internationalisering där IFRS är den gemensamma redovisningsstandarden som ska underlätta jämförelse och förståelse av företags finansiella information mellan olika länder. Vår uppsats behandlar därför ett aktuellt ämne och bidrar med information som skulle kunna vara av värde för samhället och dess internationella utveckling.

6.5 Självkritik

Eftersom ett urval har studerats kan man inte, som Denscombe (2009) påpekar, ta för givet att undersökningens resultat representerar verkligheten och därför kan det inte dras några säkra slutsatser om hela populationen. I efterhand kan vi se att vårt urval kanske borde ha avgränsats ytterligare till att endast omfatta stora företag och inte mellanstora. Detta på grund av att det var ganska få företag som frivilligt tillämpade IFRS. Antalet företag i de två studerade grupperna skiljde sig därför mycket åt. Även med tanke på vår metod som gjordes genom granskning av årsredovisningar hade det förmodligen varit lättare att samla in den information som önskades eftersom större företag kan tänkas lämna fler upplysningar i sin

finansiella rapportering jämfört med mindre företag och det partiella bortfallet hade då blivit lägre.

Ett annat alternativ skulle kunna ha varit att kombinera mer än en metod eller välja någon annan än dokumentstudie. Genom att kombinera vår studie med intervjuer hade det varit möjligt att erhålla en djupare förståelse gällande vissa frågor och faktorer. Att endast granska årsredovisningar innebar att det framförallt gick att erhålla finansiella upplysningar. Hade en intervjumetod använts hade det i större utsträckning varit möjligt att få svar på varför det till exempel inte går att finna, eller varför det finns mycket lite upplysningar angående de formulerade hypoteserna gällande faktorerna utländska intäkter och ägarförhållande i årsredovisningarna. Utländska intäkter var den faktor som i vår studie hade det största bortfallet enligt den bortfallsanalys som gjordes. Gällande utländsk listning var det inte ett enda av alla de 214 undersökta företagen som uppgav att de var noterade på börs utomlands. Beror det på att de väljer att utesluta denna upplysning medvetet eller det är helt enkelt så att man inte är utländskt listade överhuvudtaget. Hade en intervjumetod tillämpats hade det i större utsträckning varit möjligt att få veta varför exempelvis upplysningar kring utländsk listning, utländska intäkter samt ägarförhållanden inte alltid finns med i årsredovisningen.

För att erhålla en mer representativ siffra gällande de som tillämpar IFRS skulle urvalet kunnat ha utformats så att det innefattat lika många bolag som tillämpar IFRS som de som inte gör det. Först skulle alla bolag i databasen undersökts och sedan skulle de sorterats i två olika grupper, en innehållande de som tillämpar IFRS och en för de som ej gör det. Därefter skulle ett systematiskt urval skett i de båda grupperna så att ett lika stort antal från de båda urvalsgrupperna hade ingått i studien. På grund av tidsbegränsning gjordes dock inte ett sådant urval. Hade detta gjorts hade studiens resultat varit mer representativ och det hade i större mån varit möjligt att generalisera.

6.6 Framtida forskning

Förslag till framtida forskning inom tillämpningen av IFRS är att göra en kompletterande kvalitativ studie till den kvantitativa för att minska det stora partiella bortfall som vi drabbades av i denna studie. Genom en kvalitativ studie hade det varit möjligt att erhålla andra tänkbara faktorer som inte uppmärksammats med endast en kvantitativ metod, men som kanske kunde förklarat den frivilliga tillämpningen av IFRS. Efter att ha genomfört studien

anser vi att det även vore intressant att genomföra en liknande studie men då begränsa urvalet till att endast innefatta mindre företag som tillämpar IFRS och att göra det utifrån en kvalitativ studie för att erhålla ytterligare information än den vi fann.

Ett annat perspektiv som hade varit intressant att addera till vår utvecklade modell utöver det organisatoriska och miljö är individperspektivet. Utifrån detta perspektiv skulle det bli möjligt att undersöka olika individers påverkansfaktorer för valet av frivillig tillämpning av IFRS. Utifrån detta perspektiv skulle individers egenintresse kunna undersökas närmre och kanske skulle det gå att finna nya faktorer som förklarar vilken påverkan en individ kan ha på valet att tillämpa IFRS.

Källförteckning

- Al-Thuneibat, A. A., Al Issa, R. T. I. & Baker, R. A. A. (2011). Do audit tenure and firm size contribute to audit quality? Empirical evidence from Jordan. *Managerial Auditing Journal*, 26(4), 317-334.
- Almström, R. & Ivemyr, F. (2007). *IASB:s standarder passerar onoterat förbi: en studie av onoterade koncernmoderbolags tillämpning av internationella redovisningsstandarder*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Axelsson, M., Broberg, P. & Schéle, C. (2005). *Nedskrivningar - för en rättvisande bild eller i eget intresse?* Kristianstad: Högskolan Kristianstad.
- Bolagsverket (2012). Större och mindre företag (elektronisk). Hämtad 13 maj, 2013, från <<http://www.bolagsverket.se/ff/foretagsformer/aktiebolag/arsredovisning/storre-1.3317>>.
- Broberg, P., Tagesson, T. & Collin, SO. (2010). What explains variation in voluntary disclosure? A study of the annual reports of corporations listed on the Stockholm Stock Exchange. *Journal of Management & Governance*, 14(4), 351-377.
- Bryman, A. & Bell, E. (2011). *Business Research Methods*. 3 uppl. New York: Oxford University Press.
- Chen, H., Tang, Q., Jiang, Y. & Lin, Z. (2010). The role of International Financial Reporting Standards in accounting quality: Evidence from the European Union. *Journal of international financial management and accounting*, 21(3), 220-278.
- Christensen, B. H. (2012). Why do firms rarely adopt IFRS voluntarily? Academics find significant benefits and the costs appear to be low. *Review of Accounting Studies*, 17(3), 518-525.
- Collin Y., SO., Tagesson, T., Andersson, A., Cato, J. & Hansson, K. (2009). Explaining the choice of accounting standards in municipal corporations: Positive accounting theory an institutional theory as competitive or concurrent theories. *Critical Perspectives on Accounting*, 20(2), 141-174.
- Covrig, V. M., Defond, M. L., & Hung, M. (2007). Home Bias, Foreign Mutual Fund Holdings, and the Voluntary Adoption of International Accounting Standards. *Journal of Accounting Research*, 45(1), 41-70.
- Daske, H. & Gebhardt, G. (2006). International financial reporting standards and experts' perceptions of disclosure quality. *Abacus*, 42(3-4), 461-498.
- Daske, H., Hail, L., Leuz, C. & Verdi, R. (2008). Mandatory IFRS reporting around the world: early evidence on the economic consequences. *Journal of Accounting Research*, 46(5), 1085-1142.
- Deegan, C. & Unerman, J. (2011). *Financial accounting theory. Second European Edition*. 2 uppl. Maidenhead: McGraw-Hill Education.
- Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- DiMaggio, P. J. & Powell, W. (1983). The iron cage revisited: institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American Sociological Review*, 48(2), 147-160.
- Djurfeldt, G., Larsson, R. & Stjärnhagen, O. (2010). *Statistisk verktygslåda 1: Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- Eisenhardt, K. M. (1989). Agency Theory: An Assessment and Review. *The Academy of Management Review*, 14(1), 57-74.
- Europeiska unionen (2002). Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (elektronisk).

- Hämtad 26 april, 2013, från <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002R1606:SV:NOT>>.
- Fama, E. F. & Jensen, M. C. (1983). Separation of Ownership and Control. *The Journal of Law and Economics*, 26(2), 301-325.
- Fields, D. T., Lys, Z. T. & Vincent, L. (2001). Empirical research on accounting choice. *Journal of Accounting and Economics*, 31(1-3), 255-307.
- Gallery, G., Cooper, E. & Sweeting, J. (2008). Corporate disclosure quality: Lessons from Australian companies on the impact of adopting international financial reporting standards. *Australian Accounting Review*, 18(46), 257-273.
- Guerreiro, S. M., Rodrigues, L. L. & Craig, R. (2012). Voluntary adoption of International Financial Reporting Standards by large unlisted companies in Portugal – Institutional logics and strategic responses. *Accounting, Organizations and Society*, 37(7), 482-499.
- Guidry, F., Leone, A. J. & Rock, S. (1999). Earnings-based bonus plans and earnings management by business-unit managers. *Journal of Accounting and Economics*, 26(1-3), 113-142.
- Hambrick, D. C., Finkelstein, S., Cho, T. S. & Jackson, E. M. (2005). Isomorphism in reverse: Institutional theory as an explanation for recent increases in intraindustry heterogeneity and managerial discretion. *Research in organizational behavior*, 26(7), 307-350.
- Holthausen, R. W., Larcker, D. F. & Sloan, R. G. (1995). Annual bonus schemes and the manipulation of earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 19(1), 29-74.
- Horton, J., Serafeim, G. & Serafeim, I. (2013). Does mandatory IFRS adoption improve the information environment? *Contemporary Accounting Research*, 30(1), 388-423.
- Iatridis, G. (2010). International Financial Reporting Standards and the quality of financial statement information. *International Review of Financial Analysis*, 19(3), 193-204.
- Iatridis, G. (2012). Voluntary IFRS disclosures: evidence from the transition from UK GAAP to IFRSs. *Managerial Auditing Journal*, 27(6), 573-597.
- IFRS (2013). About the IFRS Foundation and the IASB (elektronisk). Hämtad 26 april, 2013, från <<http://www.ifrs.org/The-organisation/Pages/IFRS-Foundation-and-the-IASB.aspx>>.
- Ismail, K. N. I. K. & Chandler, R. (2005). Disclosure in the quarterly reports of Malaysian companies. *Financial Reporting, Regulation & Governance*, vol. 4, nr. 1, ss. 1-25.
- Jacob, A. R. & Madu, N. C. (2009). International financial reporting standards: an indicator of high quality? *International Journal of Quality & Reliability Management*, 26(7), 712-722.
- Jacobsen, D. I. (2002). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Jensen, M. C. & Meckling, W. H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.
- Karamanou, I. & Nishiotis, G. (2009). Disclosure and the Cost of Capital: Evidence from the Market's Reaction to Firm Voluntary Adoption of IAS. *Journal of Business Finance & Accounting*, 36(7-8), 793-821.
- Kim, J-B. & Shi, H. (2012). IFRS reporting, firm-specific information flows, and institutional environments: international evidence. *Review of Accounting Studies*, 17(3), 474-517.
- Kim, J-B., Tsui, J. & Yi, C-H. (2011). The voluntary adoption of International Financial Reporting Standards and loan contracting around the world. *Review of Accounting Studies*, 16(4), 779-811.
- Körner, S. & Wahlgren, L. (2005). *Statistiska metoder*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- Laidroo, L. (2009). Association between Ownership Structure and Public Announcements' Disclosures. *Corporate Governance: An International Review*, 17(1), 13-34.
- Maury, C. B. & Pajuste, A. (2002). Controlling Shareholders, Agency Problems, and Dividend Policy in Finland. *LTA*, 1, 15-45.

- Maury, B. & Pajuste, A. (2005). Multiple large shareholders and firm value. *Journal of Banking & Finance*, 29(7), 1813-1834.
- Murphy, B. A. (1999). Firm Characteristics of Swiss Companies that Utilize International Accounting Standards. *The International Journal of Accounting*, vol.34, nr. 1, ss. 121-131.
- Nasdaq OMX (2013). Global Industry Classification Standard (GICS) (elektronisk). Hämtad 8 maj, 2013, från <www.nasdaqomx.com/digitalAssets/10/10140_GICS_Sector_Definitions_2006_English_pdf_no_59_pdf>.
- Pallant, J. (2010). *SPSS survival manual: a step by step guide to data analysis using the SPSS program*, 4 uppl. Maidenhead: McGraw-Hill.
- Patel, R. & Davidson, B. (1994). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, 2 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- Renders, A. & Gaeremynck, A. (2007). The impact of legal and voluntary investor protection on the early adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS). *De Economist*, 155(1), 49-72.
- Rezaee, Z., Smith, L. M. & Szendi, J. Z. (2010). Convergence in accounting standards: Insights from academicians and practitioners. *Advances in Accounting*, 26(1), 142-154.
- Ross, S. A. (1973). The Economic Theory of Agency: The Principal's Problem. *The American Economic Review*, 63(2), 134-139.
- Sundgren, S., Nilsson H. & Nilsson, S. (2009). *Internationell redovisning: teori och praxis*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur AB.
- Tarca, A. (2004). International Convergence of Accounting Practices: Choosing between IAS and US GAAP. *Journal of International Financial Management Accounting*, 15(1), 60-91.
- Tsamenyi, M., Cullen, J., González, J. M. G. (2006). Changes in accounting and financial information system in a Spanish electricity company: A new institutional theory analysis. *Management Accounting Research*, 17(4), 409-432.
- Valutakurser (2013). Historiska valutakurser (elektronisk). Hämtad 15 maj, 2013, från <<http://www.valutakurser.net/historik/>>.
- Watts, R. L. & Zimmerman, J. L. (1978). Towards a positive theory of the determination of accounting standards. *The Accounting Review*, 53(1), 112-134.
- Watts, R. L. & Zimmerman, J. L. (1990). Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective. *The Accounting Review*, 65(1), 131-156.

Bilagor

Bilaga 1

Kodningsdokument

Beroende variabel

- Frivillig tillämpning av IFRS

1 = frivillig tillämpning

0 = ej frivillig tillämpning

Oberoende variabler

- Ägarspridning (bolag och enskilda ägare)

→Totalt aktiekapital - summering av de tre största ägarnas aktieinnehav = små ägares aktieinnehav.

→De små ägarnas aktieinnehav/totalt aktiekapital (andel)

Samma procedur för röster (andel)

- Antal ägare (bolag och enskilda ägare)

antalet aktieägare (st.)

- Separation mellan ägande och kontroll

aktiekapital som innehas av företagets VD/det totala aktiekapitalet (andel)

- Bonus (om upplysning ej finns; antas ej förekomma)

1 = bonus förekommer för

VD kopplad till vinsten

2 = bonus förekommer för VD men ej kopplad till vinsten

3 = bonus förekommer för VD men framgår ej vad kopplad till

4 = bonus förekommer ej

- 1 = bonus förekommer för VD kopplad till vinst
0 = bonus kopplad till vinst förekommer ej för VD
- Skuldsättning totala skulder/eget kapital (andel)
 - Utländskt ägarskap (bolag och enskilda ägare) aktier som tillhör utländska ägare/totalt aktiekapital (andel)
- Samma procedur för röster (andel)
- Utländsk listning (om upplysning ej finns; antas ej vara det) 1 = utländsk listning
0 = ej utländsk listning
 - Utländska intäkter utländsk försäljning/total försäljning (andel)
 - Bransch
 - 1 = Energi
 - 2 = Material
 - 3 = Industri
 - 4 = Sällanköpsvaror
 - 5 = Dagligvaror
 - 6 = Hälsa
 - 7 = Finans
 - 8 = IT
 - 9 = Telekommunikation
 - 10 = Kraftförsörjning
 - 11 = Övrigt
 - Storlek
 - medelantal anställda (st.)
 - nettoomsättning (tkr)
 - balansomslutning (tkr)

- Revisionsbyrå (om två; den med högst arvode)

påskrivande revisorns byråtillhörighet

1 = PwC

2 = Ernst & Young

3 = Deloitte

4 = KPMG

5 = Annan

1 = påskrivande revisor tillhör ”big four”

0 = påskrivande revisor tillhör ej ”big four”

Bilaga 2

Företag som frivilligt tillämpar IFRS

Frivillig tillämpning av IFRS

Anticimex Holding AB	Förvaltnings AB Framtiden	RISE Research Institutes of Sweden Holding AB
Apolus Holding AB	Gambro AB	SafeRoad Holding AB
BillerudKorsnäs Gävle/Frövi AB	Golden Heights AB	Stampen AB
Candyking Holding AB	Hemsö Fastighets AB	Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB
Coor Service Management Group AB	If Skadeförsäkring Holding AB	Swedbank Finans AB
DIAB AB	Kungsleden AB	Synsam Holding AB
Dustin Group AB	Lernia AB	Tele 2 Russia Holding AB
East Capital AB	Midroc AB	Tobii Technology AB
EFG Holding AB	Munters AB	Vattenfall AB
EnterCard Holding AB	PMC Group AB	Vectura Consulting AB

Bilaga 3

Oberoende kvalitativa variabler (första urvalet)

	Frivillig tillämpning av IFRS		Ej frivillig tillämpning av IFRS	
	N	Percent	N	Percent
H7 Bransch				
Energi	0	0	1	100
Material	0	0	8	100
Industri	4	7,14	52	92,86
Sällanköpsvaror	1	4	24	96
Dagligvaror	0	0	7	100
Hälsa	1	25	3	75
Finans	2	6,45	29	93,55
IT	0	0	12	100
Telekommunikation	0	0	4	100
Kraftförsörjning	1	14,29	6	85,71
Övrigt	1	2,56	38	97,44
	10		184	

	Frivillig tillämpning av IFRS		Ej frivillig tillämpning av IFRS	
	N	Percent	N	Percent
H2 Bonus				
bonus kopplad till vinst	8	80	0	0
bonus ej kopplad till vinst	2	20	184	100
H5 Utländsk listning				
utländsk listning	0	0	0	0
ej utländsk listning	10	100	184	100
H9 Revisionsbyrå				
big four	10	100	120	65,2
ej big four	0	0	64	34,8

Bilaga 4

Oberoende kvantitativa variabler (första urvalet)

	Frivillig tillämpning av IFRS					Ej frivillig tillämpning av IFRS						
	N	Minimum	Maximum	Median	Mean	Std. Deviation	N	Minimum	Maximum	Median	Mean	Std. Deviation
H1a Ägarspridning^a												
aktier	8	0	1	0,0000		0,42121	119	0	1	0,0000		0,32468
röster	8	0	1	0,0000		0,43346	119	0	1	0,0000		0,32706
b Ägarantal^b	8	1	20	1,50		6,632	122	1	42	1,00		4,256
c Ägarseparation^a	0						49	0	1		0,5594	0,34267
H3 Skuldsättning^a	10	-3,81	10,24	1,2450		3,64032	183	-36,1	573,92	2,1300		43,34007
H4 Utländskt ägarskap^a												
aktier	7	0	0,89	0,0000		0,33786	86	0	1	0,0000		0,40021
röster	7	0	0,89	0,0000		0,33786	86	0	1	0,0000		0,40021
H6 Utländska intäkter^a	3	0,59	0,75		0,6667	0,08021	22	0	1		0,4936	0,33191
H8 Storlek												
anställda ^b	10	72	34 685	1 165,00		10 649,159	184	50	11 745	104,00		918,278
nettoomsättning ^c	10	333388	181 040 000	2 149 719,50		56 380 000	184	50596	124 856 723	225 078,50		9 324 549
balansomslutning ^c	10	6073	524 558 000	1 526 607,50		16 330 000	184	66	77 950 862	142 344,00		6 386 865

^a andelar ^b antal ^c tkr

Bilaga 5

Normalfördelning

	Ägarspridning aktier	Antal ägare röster	139	142	51	214	214	214	Utländskt ägarskap aktier	100	100	214	214	214	Utländsk listning röster	214	214	35	214	214	214	214	214	Balansomslutning	214	Revisionsbyrå	
N	0,1457	0,1475	2,59	0,5669	0,02	7,6029	0,2510	0,2510	0,00	0,5651	0,31201	6,20	651,29	2590072,77	5130761,17	0,70											
Normal Parameters^{a, b}																											
Mean	0,31849	0,32154	4,250	0,34150	0,136	41,58278	0,42293	0,42293	0,000 ^c	0,31201	0,109	3,183	2636,791	15250000	37450000	0,461											
Std. Deviation	0,468	0,468	0,354	0,174	0,536	0,386	0,444	0,444		0,109	0,213	0,406	0,434	0,446	0,441												
Most Extreme Differences	0,468	0,468	0,302	0,174	0,536	0,386	0,444	0,444		0,094	0,213	0,347	0,403	0,432	0,255												
Positive	-0,324	-0,323	-0,354	-0,169	-0,445	-0,372	-0,276	-0,276		-0,109	-0,140	-0,406	-4,34	-0,446	-0,441												
Negative	5,515	5,520	4,219	1,243	7,842	5,643	4,436	4,436		0,646	3,114	5,941	6,347	6,517	6,456												
Kolmogorov-Smirnov Z	0,000	0,000	0,000	0,091	0,000	0,000	0,000	0,000		0,798	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000												
Asymp. Sig. (2-tailed)																											

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

c. The distribution has no variance for this variable. One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test cannot be performed.

Bilaga 6

Oberoende kvantitativa variabler (andra urvalet)

	Frivillig tillämpning av IFRS					Ej frivillig tillämpning av IFRS						
	N	Minimum	Maximum	Median	Mean	Std. Deviation	N	Minimum	Maximum	Median	Mean	Std. Deviation
H1a Ägarspridning^a												
aktier	20	0	1	0,000		0,27974	119	0	1	0,000		0,32468
röster	20	0	1	0,000		0,28806	119	0	1	0,000		0,32706
b Ägarantal^b	20	1	20	1,00		4,321	122	1	42	1,00		4,256
c Ägarseparation^a	2	0,5	1		0,75	0,35355	49	0	1		0,5594	0,34267
H3 Skuldsättning^a	30	-5,39	31,05	2,7000		7,49989	184	-36,1	573,92	2,1400		44,74738
H4 Utländskt ägarskap^a												
aktier	14	0	1	0,6470		0,46512	86	0	1	0,0000		0,40021
röster	14	0	1	0,6470		0,46512	86	0	1	0,000		0,40021
H6 Utländska intäkter^a	13	0,21	1		0,6862	0,2404	22	0	1		0,4936	0,33191
H8 Storlek												
anställda ^b	30	72	34 685	1 222,00		6 302,769	184	50	11 745	104,00		918,278
nettoomsättning ^c	30	333 388	181 040 000	2 391 904,00		32 910 000	184	50 596	124 856 723	225 078,50		9 324 549,915
balansomslutning ^c	30	951	524 558 000	2 472 470		96 800 000	184	66	77 950 862	142 344,00		6 386 865

^a andelar ^b antal ^c tkr

Bilaga 7

Oberoende kvalitativa variabler (andra urvalet)

	Frivillig tillämpning av IFRS		Ej frivillig tillämpning av IFRS	
	N	Percent	N	Percent
H2 Bonus				
bonus kopplad till vinst	3	10	1	0,05
bonus ej kopplad till vinst	27	90	183	99,5
H5 Utländsk listning				
utländsk listning	0	0	0	0
ej utländsk listning	30	100	184	100
H9 Revisionsbyrå				
big four	29	96,7	119	64,7
ej big four	1	3,3	65	35,3

	Frivillig tillämpning av IFRS		Ej frivillig tillämpning av IFRS	
	N	Percent	N	Percent
H7 Bransch				
Energi	0	0	1	100
Material	0	0	8	100
Industri	9	14,75	52	85,25
Sällanköpsvaror	4	14,29	24	85,71
Dagligvaror	0	0	7	100
Hälsa	1	25	3	75
Finans	7	19,44	29	80,56
IT	1	7,69	12	92,31
Telekommunikation	1	20	4	80
Kraftförsörjning	1	14,29	6	85,71
Övrigt	6	13,64	38	86,36

Bilaga 8

Bivariat analys

	Test	N	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-sided)
H1a Ägarspridning				
aktier	Mann-Whitney U test	139	0,224	0,112
röster	Mann-Whitney U test	139	0,230	0,115
b Ägarantal	Mann-Whitney U test	142	0,473	0,2365
c Ägarseparation	T-test	51	0,445	0,2225
H2 Bonus	Fisher's Exact Test	214	0,003*	0,003*
H3 Skuldsättning	Mann-Whitney U test	214	0,577	0,2885
H4 Utländskt ägarskap				
aktier	Mann-Whitney U test	100	0,006*	0,003*
röster	Mann-Whitney U test	100	0,006*	0,003*
H5 Utländsk listning	-	214	-	-
H6 Utländska intäkter	T-test	35	0,077	0,0385*
H7 Bransch	Pearson Chi-Square	214	0,937'	
H8 Storlek				
anställda	Mann-Whitney U test	214	0,000*	0,000*
nettoomsättning	Mann-Whitney U test	214	0,000*	0,000*
balansomslutning	Mann-Whitney U test	214	0,000*	0,000*
H9 Revisionsbyrå	Pearson Chi-Square	214	0,000'*	

* Signifikant vid 0,05

'Asymp. Sig. (2-sided)

Bilaga 9

Korstabell över bonus

			Bonus		
			0	1	Total
IFRS	0	Count	183	1	184
	1	Count	27	3	30
	Total	Count	210	4	214

Bilaga 10

Korstabell över bransch

		Bransch							
		1 & 10	2 & 3	4 & 5	6 & 11	7	8 & 9	Total	
IFRS	0	Count	7	60	31	41	29	16	184
		Expected Count	6,9	59,3	30,1	41,3	31,0	15,5	184,0
	1	Count	1	9	4	7	7	2	30
		Expected Count	1,1	9,7	4,9	6,7	5,0	2,5	30,0
Total		Count	8	69	35	48	36	18	214
		Expected Count	8,0	69,0	35,0	48,0	36,0	18,0	214,0

Bilaga 11

Korrelation över faktorn storlek

		Anställda	Omsättning	Balansomslutning
Anställda	Correlation coefficient	1,000	0,764**	0,564**
	Sig. (2-tailed)	-	0,000	0,000
	N	214	214	214
Omsättning	Correlation coefficient	0,764**	1,000	0,708**
	Sig. (2-tailed)	0,000	-	0,000
	N	214	214	214
Balansomslutning	Correlation coefficient	0,564**	0,708**	1,000
	Sig. (2-tailed)	0,000	0,000	-
	N	214	214	214

** Signifikant på nivå 0,01 (2-tailed)

Bilaga 12

Korstabell över revisionsbyrå

		Revisionsbyrå			
		0	1	Total	
IFRS	0	Count	65	119	184
		Expected Count	56,7	127,3	184,0
	1	Count	1	29	30
		Expected Count	9,3	20,7	30,0
Total		Count	66	148	214
		Expected Count	66,0	148,0	214,0

Bilaga 13

Detaljerad frekvenstabell över bonus

	Frivillig tillämpning av IFRS		Ej frivillig tillämpning av IFRS	
	N	Percent	N	Percent
H2 Bonus				
bonus förekommer för VD kopplad till vinst	3	10	1	0,5
bonus förekommer för VD men ej kopplad till vinst	3	10	0	0
bonus förekommer för VD men framgår ej vad kopplad till	10	33,3	28	15,2
bonus förekommer ej för VD	14	46,7	155	84,3
Total	30	100	184	100

Bilaga 14

Detaljerad frekvenstabell över revisionsbyrå

	Frivillig tillämpning av IFRS		Ej frivillig tillämpning av IFRS	
	N	Percent	N	Percent
H9 Revisionsbyrå				
PwC	10	33,3	44	23,9
Ernst & Young	11	36,7	48	26,1
Deloitte	6	20	11	6
KPMG	2	6,7	16	8,7
Annan	1	3,3	65	35,3
Total	30	100	184	100